

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, V. kerület, Honvéd-utca 10. szám.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF**
Igazgató: **HERTZKA LOTHÁR**

Felolvasó szerkesztő:
KABOS EDE

Égész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

A turul és a kétéjú sas.

Budapest, november 4.

(v.) Még ha nagyon csúnyán vesz-nénk is össze a házszabály kérdésén, a magyar nemzet s a magyar állam még akkor is együtt volna s együtt maradna valahogy. Házi perparvarainkat mi magunk közt szoktuk elvégezni; kifelé, felfelé s a nemzetiségek felé mégis mint egységes tényező jelentkezünk, sőt szükség adtán, mint „tettekkel tényező” is. Mindenesetre pedig a monárkiánk sorsát megfigyelő világ észreveszi és számon is tartja a halmazállapotbeli nagy különbséget a magyar államszerkezetnek porhanyós alapzata között. Nálunk a politikai indulatoknak egy-egy forrategye meg-megrázza olykor a tetőzetet, de alapja, fahrendszere és oszlopzata ennek a mi házunknak diadalmasan dacol minden viszontagsággal. Ellenben odaát Ausztriában korhadtt és düllekeny az egész épület, a legkisebb szélrohamba is ingadozni kezd s maguk a benne lakók is alig tűrtöztetik még magukat, annyira szeretnék lebontani.

Ime, tegnap is új vizsálynak örvénye nyílt meg az osztrák államiság talajában s már a legelején is vérontással áldult ez a legfrissebb sütetű kontroverzia. Ilyen kezdet után vajjon, ki merne enyhébb folytatást remélni? Németek és olaszok közt eddigelé zavartalan volt az összhang Ausztriában. Mindkettejüket a rohamosan terjeszkedő és politikailag kitűnően szervezett szláv-

ság szorongatja s így érdektársakká lettek a közös ellenséggel szemben való közös védekezés révén. Abban a boldogtalan, nyomorék államban, ahol a nemzetiségek civakodása a szabály, az egyetlen kivétel ez a német-olasz harmónia volt. Tegnap óta ennek is löttek. Valóságos éjjeli csata dult Innsbruck utcáin. Olaszok és németek egymást kaszabolták s egymásra süfötték revolvéroiket, a rendőrség s katonaság pedig válogatás nélkül kaszabolt olaszt és németet. E szörnyű éjszaka óta, amely polgárvérrel ársztotta el a kies és békés tíruli főváros utcáit, megszünt hát az egyetlen kivétel is az osztrák államiság züllésének egyetemes szabálya alól. A *bellum omnium contra omnes* dulja szét emésztő lázaival azt a halálosan beteg szervezetet. A nemzetiségek ádáz harca egymás ellen s valamennyiüknek gyűlölettől izzó küzdelme az osztrák állameszme ellen: — ilyen sivár, képet mutat Ausztria a világnak. S a saját csüszárjának is.

Vajjon kitarja-e lelkének bánatát és gondjait az osztrák császár — a magyar király előtt? Vajjon elmondja-e neki, hogy egykor hatalmas és ragyogó császári trónját a világ csufjává teszi alattvalóinak ez az örökös zenebonája? Vajjon elpanaszolja-e neki, hogy ime, ez a legujabb herce-hurca is a monárkia külpolitikájára hoz érzékeny zavart, kínos szégyent és talán veszedelmet is, mert hiszen a megsebesült és lelőtt németek Berlinben keltenek lázas részvétet, az áldozatul esett olaszokért pedig

az olaszországi néptömegek nőgatják bosszura saját kormányukat. Es vajjon megmondja-e az osztrák császár a magyar királynak, hogy mennyivel különb s mennyivel irigyléreméltóbb emennek a sorsa az övénel. Az osztrák trón rozoga a magyar ép és csorbátlan. Az osztrák állam haldokló testén már mutatkoznak a feloszlás tünetei, a magyar állam duzzad az egészségétől. Ausztriában állandó polgárháboru dul. Magyarországon néha fellobbannak ugyan a nemzet szenvedelmi, de a királyához való ragaszkodásban s az állameszméhez való törhetetlen hűségben teljes a magyar nemzet lelki egysege.

A magyar király, ha legközelebbi szomszédja s legmeghittebb kollégája imígyen meggyónná neki lelkének keserűségeit, nagyon okos fellellettel szolgálhatna neki. Figyelmeztethetné ő felségét, hogy lássa be valahára, milyen hiábavaló módon pazarolta ama haláltlan népzagyaléokra előszeretétét és kegyelmét. Az osztrákoknak mindig megadott mindent: megfoghatatlan pazarossággal szórta rájuk vonalmát és jótéteményeit. Szemefénye és rögeszméje, büszkesége és bálványja egyre csak Bécs volt és megint Bécs és mindig Bécs. Bécsi az udvar; Bécsnek szelleme él a hadseregben; Bécsbe tömődött bele minden, ami a monárkia egyéb részeinek életéből elszivódott: a fekete-sárga zászlót Bécs kedvéért erőszakolják a magyar nemzetre s a Götterhalte Bécs kedvéért sebzi a sziveket Ausztria határain tul is. Kárhaveszett fáradság!

TÁRCA

Djouhera.

— A Budapesti Napló tárcája. —

Ita: Pierre Louys.

H. Walter, kinek neve világszerte oly hírességre tett ezért, hogy nevét itt teljesen kiírni fölösleges lenne, huszonegy órán át volt barátom, egy olyan napon, mely mindkettőnkre könnyen végetesé válhatott volna.

Tudtunkon kívül mind a ketten a „Barcelona” parti gőzöre váltottunk jegvet, mely Tanger, Gibraltár s Orán között végzi szolgálatát. A tenger nagyon nyugtalan volt. A spanyol lapok, melyeket Malagában vásárolánk, a királyi hajóhad legszebb hajójának: a „Reina Regentia”-nak pusztulásáról adtak hírt, mely négyezerötven főre menő legénységével, tiszjával, tengerészeivel a part e részén lán áldozatává egy borzasztó vízforgatagnak. Még ezembe jutnak most is a gyászkereti lapoknak megsemmisítő hatású újságai s az egész első oldalt betöltő halotti lajstrom, mely az első paranesonoktól tengerenygától le az utolsó hajótisztiig minden szerencsétlennek nevével megnevez.

Egyazonan nap a eszlóka szélességben bizony utnak indubánk mi is; de utazásunk csak egy félórát tartott. Alig hagyta el a hajó azt

a jellegzetes sötétzöld vonalat, mely a nyílt tengert jelzi, táncolni kezdett s lassu méltósággal jobb oldalára dőlt, megremegve minden ízében, mint a madár az égiháboru kitérőse előtt.

Hatalmas hullám közeledett most hajónk felé s elárasztá azt egész tartalmával együtt. A második hullám megismétlé az elsőnek kedvező játékát. Azután egy másik, később sziz másik hullám cselekedett hasonlóképpen. Egész éjjel ballottuk a hidra zuhanó viz morajlását s a hajólécek recsenését, ropogását. Néha ugy siklónk el egy-egy hullám felett, mint az üres tózás a szökőkút vizugarain s a hajóból eloldódott esavar-sistergő robajjal forgott a levegőben, mint valami szíren a viharos éjjelen.

Egy-egy kábító perccel néha olyasforma, tompa, esőndög pillanat követett, mintha elmerültünk volna. Hasonlíthatatlanul magasztosak, tragikusan szépek voltak ezek az órák.

A vihart követő reggelen, midőn a hidra léptem, sugár növést, barna arcu marokkóit láttam a kapitány felé közeledni; fehér burnuszát vígan lobogtatta a szél.

— Mikor leszünk Mellilában? — kérdé.
— Mellilában? — szólt a paranesnok. — Még jó jók. kedves barátom, körülbelül két hét múlva, visszatérőben!

— Mit beszélsz, tizenégy nap múlva? Nekem még ma Mellilában kell lennem!

— Helyes, de akkor Nemoursban kell kiszállnod s onnét elhúzni Mellilába! Mellilában a tegnapi időjárás után csak elcsúszdós terhe alatt köthetünk ki.

Az arabs fogait csikorgatta dühében egy Jebbi al ainiket mormolva, hangja remegett a fékelen dühtől. Komor tekintetét hazája partjain pihentető, mely keleten elzárta a lítóhatárt.

Beléptemkor az éttermet majdnem üresen találtam. Az ötven utas közül csak kettő hagyta oda fülkéjét. Egy bátor utitársnőnk, az öreg S. marquis, egy francia képviselőnek édesanyja, aki Jaurés urat már egynehánvszor támadta meg keményen, volt az egyik. H. Walter ur volt a második. Az utóbbi barátságos mosolylyal szólította meg, mely az ily rettenetes elhőtött tengeri éjszakákat nyomom szokta követni s amely annyira hasonlít a reconvalescens mosolygásához.

— Őt esztendőig töltöttem Marokkóban s most Marseillen, Konstantinápolyon s Batumon keresztül Perzsiába igyekszem. Szereti ön az arabokat?

Ezek a szavak baráttékká avattak bennünket.

H. Walter huszonkilenc éves volt akkor. Arcát barnára perzselé Afrika napja, borotválva oxfordi módra volt, de vonásai metszésben, kifejezésben a vérbeli franciára vallottak. Marokkó alaposan beutazta s a Szahara szélein is járt. Oly kitűnően bírta az arabs nyelvet, hogy egy napon Orán egy félórás negyedében egy esomó beenszifított megtámadta őt, azon hiedelemben, hogy európai öbözött molin áll előttük.

Sem a hála, sem a hűség nem járt ki a császári trónnak Ausztria részéről ennyi kedvezésért. Csak elkaptatta a rakoncátlan tömegeket s követelőkké tette dolyfüket mindenkivel szemben, még a császári trónnal szemben is . . . Ezeket mondhatná a magyar király a panasz-kódó osztrák császárnak. S rámutathatna a délceg turulmadárra, mely verőfényes magasságokban, erős szárnyakkal, büszkén szeli a levegőt, mialatt az elvénhéd kétfejű sas gírhesen gubbaszkodik az osztrák államiság roskadozó háztetején.

De az osztrák császár büszke császár. Panaszra nem nyitja ajkát senki előtt, a magyar király előtt sem. A magyar király pedig büszke király. Nem tolja fel segítségét senkiféleképpen, még az osztrák császárnak sem. Csak aztán ne keljen a közös büszkeséget mindkettőjüknek megsínylenie.

Éljen! Hoch!

Budapest, november 4.

Ma kiállotta a próbát a megboldogult Steindl mester, hogy nemesak építésznek, de pszichológusnak is elsőrangú volt. Hogy megfáradták szegényt, mert a t. Ház üléstermőbe kevesebb ülést tervezett, mint ahány képviselő van! Ő pedig azt mondta rá, hogy „sok megtörténhetik ezen a sárgolyóhíson, még az is, hogy egy hazai művész alkotását nem dobálják meg sárral, de arra nem volt és nem is lesz eset, hogy a t. Házba egyszer annyi képviselő jöjjön el, amennyi benne elférne!” Nos hát a mester volt a jobb pszichológus. Több képviselő már csakugyan nem fogja ezt a márványpalotát megjelenésével boldogítani, mint ezen a mai tetegett napon, (hiszen táviratokkal szólította fel minden párt az embereit és azonfelül összeszik az idő a gázsiólvétel kellemes alkalmaságával is) de azért az a nagy száj, melynek a krónikus obstrukciójában szenvedő parlament nevezni kell, ma is foghíjasnak látszott. Nagy száj, de vén száj is — sok üreget mutat a fogszora.

A folyócska azonban úgy festett, mint főszobában, hangverseny órájában a legszebb fűrdőhely korzója. Mennyi máltóságos ur! Mennyi ritkán látott are! Es mennyi asszony! Mert az a sok asszony, aki már egy héttel ez-

előtt lefoglalta magának az érdekes ülésre az összes karzati jegyeiket, a világot sem engedte volna el azt a külön kis szenzációt, hogy a t. Ház folyosóin keresztül iparkodják a karzat felé. Már csak meg kell nézni a veredők noki-gyűrűkötését is, mint ahogy a cirkszi közönség előadás előtt és szünet alatt szívesen látogat be a manésze. A nekiperült asszonyok izgatottan nézelődtek szét a folyosó csoportjain és nyilván nagyon csodálkoztak, hogy azok a nagy, haragoson milyen jóízűen tudnak nevetni, nem is egymáson, hanem közösen, egy csoportban. Miniszterek, pártvezérek, csendes emberek és hírhedt közbeszólók úgy megfértek egy tarsolyban, mint gazdasszony kosarában csirke, káposzta, és edes gyümölcs és ami jó csak a piacról kerül. Nem úgy festenek ezek a jóképű emberek, mint akik öt perc múlva egymás hajába akarnának esni. (Amihez különben talán haj is kellene, pedig hát alig van.)

Tíz órára gyönyörű volt a terem. Festői volt a völgy, még festőibb a karzat. Most már csak jó program kellett volna. S éppen csak az nem volt.

Az első percekben hallzott ugyan valami biztató morajlás.

— Lássuk a hírest!

— Lesz-e hát?

A szélbal türehtetlenkedett egy kicsit. De aztán az elnök megvívította az ülést, a jegyző morzsolgatni kezdte a jegyzőkönyvet s ez úgy hatott, mint egy altatódal. Még az a kis morajlás is elült.

S az a nagy jelenet, az a rettenetes, soha nem látott, minden botrányt lefokozó valami, amit napok óta hirdettek, amiért a szegény jó képviselő bácsikat föltelegrafáltak, amiért Budapest szép asszonyai olyan korán keltek: — az a nagy jelenet se következett el. Kubik Sámson nem döntötte romokba a márványpalotát, Szederkényi Nándor nem dörögte túl a bérceket, Pozsgay Miklós nem evett ószabadelvi húst és a világ feneké nem esett ki. Mindeszo egy ici-pici idegen szó támadt fel a feledésből: a — Hoch. Husz-harming alkalmi Petur baa kiállotta a szólásra emelkedő miniszterelnök felé:

— Hoch!

Kiállottak egyebet is. De ilyen viharocskák ebben a Házban meg se kottyan. S Tisza István mindjárt ebbe a lármába kapcsolta indítványának megokolását, mondván, hogy ez a láрма voltaképpen pótolja az ő beszédét, mert hiszen igazolja a revízió szükségét.

Azt felelték rá:

— Hoch!

A miniszterelnök állta a nem veszedelmes hangostromot, aztán alig három perc alit

végzett az egész ügygyel. Elmondta, hogy a parlament hangja lehetetlenül eldurvult, munkaképessége veszedelmesen megcsappant s ennélfogva rendet kell csinálni. De ő nem prejudikál semminek, csupán javaslatot a kiküldendő bizottság. Kossuth Ferenc éppen olyan spártai rövidséggel tiltakozott. Aztán a jobboldali erdön végigharagott az „Éljen!”, balfelől a visszhang azt verte vissza „hoch” — és más ott tartott a t. Ház a szavazásnál. Persze névszerint való szavazásnál.

Völgy és karzat erős csalódással hánykolódott. Hát ez is szenzáció? A baloldal aztán némi kárpótlásul érzelmi rostába szedte az egyes szavazatokat, tüntetett Széll ellen, mert távol volt, Hódóssy és Szentiványi ellen, mert jelen voltak s az indítvány napirendre tüzése mellett szavaztak, a néppártból kilépett Abaffy ellen, mert ő is a többséggel szavazott és a fel-támasztott „Hoch”-ból egész zuhanyt borítottak a miniszterelnökre, aki csodálatosképpen nem akart az ellenzékkel szavazni. De mindez sovány kis kárpótlás volt és egyáltalán nem mulatságos.

— No hát jövök én! — szólt Polónyi Géza és ragyogott az arca.

Mihelyt megvolt a szavazás és az elnök kihirdette, hogy a Ház 112 szótöbbséggel (216 szavazattal 104 ellenében) elhatározta a miniszterelnök indítványának napirendre tüzését, felugrott Polónyi és magát megjátszva, vidáman kérdezte:

— Mikorra tetszik napirendre tüzni?

— Annak idején majd határoz a Ház! — felelte az elnök.

— Nem annak idején, hanem sohanapján! — hangzott a szélbalról.

Polónyi ugrált örömeiben.

— Nem merik kitüzni! Sohasem fogják kitüzni! Hahaha!

Aztán formálisan indítványt tett, hogy a Ház tüzze ki a miniszterelnök indítványát már a hétfői ülés napirendjére. Hétfőre már, mert az ellenzék, mondja, nem hagyja magát beszapni.

Tisza fölkel, hogy válaszoljon. Ötven hang szólt felele:

— Nem meri! Elteszi a jégszekrénybe!

A miniszterelnök pedig nyugodtan jegyezte meg:

— Nem fogom el Polónyi ur indítványát, mert én az én indítványomat már a holnapi ülés napirendjére akorán kitüztetném.

Most végre támadt vihar: kacagásnak vihara. Nevetett a többség, nevetett a karzat, nevetett talán még a két cimertartó angyal is az elnök háta mögött. Es Polónyi le volt főzve, de nem azért Polónyi, hogy talpára ne esnek. Most meg azon diadalmaskodott, hogy

— Oh! — szólt — csak az Aiachin Ijbebel tövében vagy Marokkóban láthat igaz arabokat. Másutt bárhol is, elveszté függetlenségével lényének nemességét is, akár francia, akár angol, akár török slattalvó. Az ipart üző tripolisziak, a kék selyem bugyogóju szelid tunisziak, az algéri hivatalnokok s békés hajlamu tokepénzesek földig hajoltak az európai hatalom előtt s köröskörül zúzóldák a szegény, nyul-szivű nép, mely alkalomadtán kétségtelenül fellázad, de ez idő szerint alamizsnáért nyújtja ki a kezét. . . De Marokkóban . . . Igen, ott! . . . ott egy antik népfaj él, mely a világ létezése óta szabad volt. Azt hiszem, a világ egyetlen szabad népe. Ott még nyolcmillió szabad férfi él, fiai azoknak a nagy hódítóknak, akik egyfolytában lovagoltak az Indiai tengertől a Loire medréig, hogy azonnal megfordulva, felkeressék régi táborukat. Ezek az öreg szaracérok. Nézzé meg ezeket az embereket: nemle pompások!?

Ezalatt a hajó barátságos révben horgonyt vetett. Szemeink előtt hosszan elnyulva fektűt Nemours s mögötte a Földközi tenger. Nemours az egyedüli marokkói földesik, ahol francia zászló lobog, az egyedüli völgy, melyet Bugeaud tábornok az ilyei győzelem után meg tudott tartani.

Csónakba szállva partra vitettük magunkat. A marokkói, kit bosszantott, hogy fülantuja voltam a parancsnokkal váltott párbeszédnek, rosszkedvűen követelt bennünket s a középső padon foglalt helyet.

Megfigyeltem. Burnuszának fehér csuklyáját hátravetette s szép feje egyenesen nyugodott pompás nyakán. Arcának őszhangját azon vonalak alkották, melyek a nemesség kifejezését hívatják kifejezni. Ontudatos fenség bonolt szemöldökeim s fekete szemekének árnyékában. A keskeny ajkak, a finom metészű orr fényesen bizonyították az arcz tisztaságát, keresztelenségét.

H. Walter szólásra bírta. Sidi mallouki. El Hadj Omár ben Abd-el-Nebinek nevező meg magát, Tangerből hazatérőben, gvakrabban vette igénybe a mellilali rendkívüli kikötőt, hogy gyorsabban érjen törzshébe. A zátonyt megmászva, a patakot megkerülve előnytt nyert időben. Most azonban, hogy rendes utjától eltérítették, félt a nemoursi s a Lalla Marnián által vezető uttól, mivelhogy a Gudjada nevű hatalmas törzs hadilábon állott az ő törzsével.

Az óvórelt lecsingő két pisztolyra mutatva, megnyugtanni igyekeztem:

— Hisz fel vagy fegyverkezve!

Megvető arckifejezéssel vonogatta vállait.

— Bodzapuskák! — mormogó.

E pillanatban kikötöttünk. A csónakot elhagyva, utunkat mind hárman a viruló völgy felé irányítottuk, amely rögtön a falu elején terült el. Menés közben El Hadj Omár szót-vonta fehéj kabátjának egyik redőjét s óvatosan, mondhatnám áhitattal vont elő egy rövid kardot s résztesen elének tartotta.

— Ez aztán fegyver! — mondá.

A kard hossza karjának körülbelül kétfé harmadát képezte, fogantyúja rövid s erős volt s a felső pengét egy kis vörös réz nyelvecske védte. Maga a penge kékes fekete volt s a damaszkesi pengék zöngéd arany hegyével volt díszítve. Az éle tündöklött, ragyogott.

El Hadj Omár áhitatosan próbálta ki ölet hüvely- és mutatójaja között. Végigsimította a pengét, le aranyozott szélzég s aztán hirtelenül, gúztönszerűleg visszavonta a kezét, mint ha így is már tulhosszu ideig lett volna a tűz közelében.

— Ezzel ölt meg a bátyám egyetlen dőfőre egy asszonyt és egy férfit. Egy öklöcsapással. Kitiűnő kés ez!

— Hogyan? Egy asszonyt s egy férfit?

Kíváncsiak voltunk a históriára. A marokkói ingadozott, de végre kénytelen volt engedni unszólóunknak. A völgy egy kanyarodójánál, a virághimes réten leheveredtünk a selymre, buja, zöld pázsitra. A lankást dus, üde növények díszítették. Törpe pálmák, therebentusok, kislevelű szilfák, mirusbokrok s a faszéri fekete mamorkák szegélyezték a tavaszi zöldbe öltözött jujubafákat, tamariskákat és mályvabokrok virítottak a fárólátatlanul tovasiető riznek partjain, mellettük oleanderfűcskék veztek a levegő fuvalmától. Eme paradicsomi völgyben hallottuk a következő történetet:

— Az azelőtti Sidi-mallouki Caïd, kif Mahmound ben Abd-el-Nebinek neveztek. El Hadj Omárnak bátyja volt, Mahmoundnak hű

— Telekényszerítette a miniszterelnököt olyan gyorsaságra, mely nem volt intenciója. Felkiáltott:

— Szép kis miniszterelnök! Egy viccért feloldozta a német tárgyalásokra szóló felhatalmazást...

Hanem az ülés csattanója most már megvolt s eredménye az, hogy *holnapra ki van tűzve a megobstruálásra illő revíziós indítvány.* Ezzel tehát az obstrukció is megindulna — de talán még nem holnap, mert a holnapi ülés napirendjének első tárgya a Rába-szabályozásról szóló javaslat részletes tárgyalása lesz. A részletekkel ugyanis ma sem készült el a t. Ház, mert egy óraker ki kellett sorsolni a Veszterügy zsűrijét. A Rábának tehát még egy napig kell várnia. Boldogtalan folyó, hogy olyan nehezen lehet szabályozni, mint egy — parlamentet...

A képviselőház ülése november 4-én.

Perczel Dezső elnök megnyitja az ülést s a jegyzőkönyv hitelesítése után felolvastatja a tegnapi kisorsolt zsűri ítéletét Münnich Aurél ügyében.

Következik a napirend.

Tisza indítványa.

Gróf Tisza István miniszterelnök: T. Ház! (Nagy zaj a szélsőbaloldalon. Halljuk! Halljuk! a jobboldalon.)

Kubik Béla: Mit parancsoknak Bécsből? (Nagy zaj a szélsőbaloldalon. Halljuk! Halljuk!) Ez csak nem a magyar nemzet óhaja?

Az elnök: Kérem a képviselő urakat, méltóztassanak csendben lenni.

Gróf Tisza István miniszterelnök: Igazán *lekötelező figyelem* a t. képviselő urak részéről, hogy újabb indokkal kívánják az általam beadott indítványt támogatni. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon. Élénk tiltakozás a szélsőbaloldalon.) Különben is azt hiszem, hogy az általam beadott indítvány kövebb indoklásra nem szorul. (Ugy van! jobbfelől. Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Az már igaz! Zaj. Elnök esenget.)

Kubik Béla: Ily gyalázatos indítvány még nem volt a Ház előtt. (Mozgás jobbról.)

Gróf Tisza István miniszterelnök: Teljes megnyugvással bízhatom az indítvány indoklását azokra a t. képviselő urakra, akiknek évek óta tanúsított egész magatartása meggyőzhetett mindenkit, aki a magyar parlamentnek méltóságát, *tiszteletességét* (Nagy zaj a szélsőbaloldalon. Halljuk! Halljuk! a jobboldalon.) akcióképességét, erkölcsi súlyát és erejét szívén viseli, (Élénk helyeslés a jobboldalon. Zaj a szélsőbaloldalon.) hogy a magyar nemzeti politika szempontjából elsőrendű politikai szükséglet ké-

pez a házszabályok oly módosítása, amely a szólás szabadságnak minden sérelme, (Mozgás a szélsőbaloldalon. Ugy van! a jobboldalon.) a törvényjavaslatok körüli vitáknak minden megnyirbálása nélkül (Ugy van! jobbfelől. Mozgás a szélsőbaloldalon.) kiküszöbölje a magyar parlamentből azon...

Zhoray Miklós: Elemeket!

Gróf Tisza István miniszterelnök: ... azon jelenségeket, amelyek végeredményükben a magyar parlamenti viszonyok eldurvulását, elfajulását... (Igaz! Ugy van! a jobboldalon. Zaj a bal- és szélsőbaloldalon.)

Polczner Jenő: *Maga a miniszterelnök az első.* (Nagy mozgás.)

Gróf Tisza István miniszterelnök: ... a magyar parlament erkölcsi alapjának megingságát (Ugy van! jobbfelől.) és ezzel együtt a magyar nemzet politikai súlyának és erejének csorbitását jelentik. (Igaz! Ugy van! jobbfelől.) Ezt a célt kívánom szolgálni akkor, midőn indítványt teszek, hogy a Ház bizottságot küldjön a házszabályok átvizsgálására és reformjára vonatkozó javaslat tárgyalására. (Élénk helyeslés jobbfelől. Nagy mozgás a szélsőbaloldalon.) Ezen bizottság működésének élére vágni nem kívánok s ezért egyszerűen kérem a t. Házat, hogy indítványomat elfogadva, a bizottságot kiküldeni méltóztassék. (Hosszantartó, élénk éljenzés és taps jobbfelől. Zaj és felkiáltások a szélsőbaloldalon: Hoch!)

Az elnök: A házszabályok azt mondják, hogy ezen kérdésben érdemleges tárgyalás nincs. Kossuth Ferenc azonban egy nyilatkozatot akar tenni. (Halljuk! Halljuk!)

Kossuth Ferenc: T. Ház! Jól tudom, hogy a házszabályok szerint nekem a tárgy megvitatásába belebocsátkoznom nem szabad. De egy nyilatkozatot pártom nevében kell tennem és ez az, hogy a nemzetnek azt az erős fegyverét, amely a házszabályokban rejlik, (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) az a párt, amelyhez tartozom, el van határozva a legnagyobb eréllyel megvédelmezni. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Nekünk nem szabad megfeledkez-nünk arról, hogy Magyarországon nemcsak pártvédelemények közt folyik a surlódás, hanem fájdalom, nekünk igen sokszor magyar jogokat kell védeni (Taps a szélsőbaloldalon) oly megtámadások ellen, amelyek nem is a t. tuloldal meggyőződéséből erednek, hanem azért, mert a t. tuloldal túlságosan gyenge azoknak ellenállni. (Éljenzés és taps a szélsőbaloldalon. Élénk ellentmondás jobbfelől.)

Az elnök felteszi a kérdést, hogy napirendre tűzzék-e ki a miniszterelnök indítványát, igen vagy nem? Husznál több képviselő névszerinti szavazást kért, amit az elnök el is rendelt. A szavazás sorshuzás után, a „G” betűvel kezdődik.

A névszerinti szavazás megtörténvén, az elnök kihirdeti az eredményt, mely szerint a Ház 216 szavazattal 104 ellenében elhatározta az indítvány napirendre tűzését.

Polányi Géza: A miniszterelnök indítványát, mely mozgalmra hozta az országot, igen sürgősen kell letárgyalni. Javasolja, hogy a Ház az indítvány érdemleges tárgyalását a *hétfői ülésre* tűzze ki, mert itt taktikáznai nem lehet. Az ellenzék felveszi bátran az odadobott keztyűt. Itt alkudozás már nincs.

Gróf Tisza István miniszterelnök: Polányi indítványát azért nem fogadja el, mert már *holnap kivánja indítványát tárgyalatni.*

Polányi Géza: E fényes indoklás után visszavonja indítványát és csatlakozik Tisza István indítványához.

Az elnök kimondja, hogy a Ház holnapi ülésén fogja a Tisza-féle indítványt tárgyalni.

A Rába-szabályozás.

Következik a Rába-szabályozásról szóló törvényjavaslat folytatódó tárgyalása.

Molnár János: Vázzolja a rábavidéki nép szegénységét és a terheket, amelyeket a Rába-szabályozás e szegény népre ró. Egyuttal szemére veti a miniszternek, hogy ellenzéki képviselő bármily jogos kérése meghallgatásra nem talál. Kéri határozati javaslatát elfogadását.

Tallán Béla földművelésügyi miniszter nyomban felol Molnárnak és határozottan visszatartja Molnár ama állítását, mintha ellenzéki képviselő kérése a kormányánál nem találna meghallgatásra. Kéri egyuttal a Házat, hogy a törvényjavaslatot sürgősen tárgyalja le, hogy a munkálatok még az őz folyamán megkezdhetők legyenek és ezzel négy vármegye lakosainak munkát adhasson.

Thaly Kálmán személység kérdés címén szólal fel és újból hangsúlyozza, hogy nem mondotta azt neki tulajdonított kijelentést, mintha a Rába-szabályozás az Esterházy hercegek érdekében történnék.

Molnár János: Visszavonja határozati javaslatát.

Az elnök az általános vitát bezárja és elrendeli a szavazást először is Rakovszky István határozati javaslatára.

Husznál több képviselő névszerinti szavazást kért, amit az elnök el is rendelt. A szavazás „D” betűvel kezdődik. A szavazás megtörténvén, az elnök kihirdeti az eredményt, mely szerint a Ház 116 szavazattal 49 ellenében *elegette* Rakovszky határozati javaslatát.

Következik a szavazás Batthyány Tivadar javaslata felett. A Ház többsége *elveti* Batthyány határozati javaslatát.

Ezután a többség elfogadta a törvényjavaslatot általánosságban a részletes tárgyalás alapján.

Következik a részletes tárgyalás, amelynek első címénél gróf Batthyány Tivadar igyekszik újból bebizonyítani, hogy a törvényjavaslat jelen alakjában a Rábavidék érdekében ütközik.

A többség a címet változtatlanul elfogadta. Az elnök az előrehaladott időre való tekintet-

rom fekélye volt s már rég feladta a reményt, hogy még negyedszer is felvegye Hymen ró; a láncait, midőn egyszer egy kóborló leánykával találkozott, akit örüléssel megszeretett. Djouherának hitták. Djouhera gyöngyöt jelent. A tüniszi pusztáról származott s faluja veseletét hordta: egyszerű piros tunikát, mely a jobb oldalon fel volt hasítva oly módon, hogy a szövetség redői közül kikandikált mezelem keble. Pásztornak volt a leánya, ha anyjának vallomását e tekintetben megbizhatónak, illetékesnek lehetett venni. Mindkettőjükön csak az volt bizonyos, hogy hitetlen esavargónok. De sem álom, sem élet nem képzelhetett Djouheránál szebbet. Mahmoud nem is volt annyira boldog, mint szerencsétlen s meg lehetett átkozva azon a napon, mikor ennek a teremtetnek utjába akadott, mert fátyolt nem viselt s mindenki bűnhatta száját. Ez már magában véve is nagy szerencsétlenség férfire nézve. Hogy birtokába juthasson, előbb megszerette, azután nélkül vette, hadd legyen Isten színe előtt is jogos a zereleme. De az Uristen nem találta jogosnak ezt a szerelmet.

Djouhera csak kicsi, közömbös testével ajándékozta meg Mahmoudot. Ennek ellenében mindent kívitt az uránál, az elvárt féleléseiről, kivitt a kadi beleegyezését. Korlátlan uradja lett férjének s az ő házában. S amikor már mindenek lenyűgözött, akkor más gyözelmekre szomjúhozott, a többi férfi is le akarta igazni. Kik voltak a kedvesei? Ugyan ki számolhatta volna meg őket. Caidnak még sohsem

volt ily csapongó életi felesége. Félig nyitott ruhában, fátyolatlanul ment fel estéknként a teraszra s ha egy férfi ráveté szemét, nem menekült el, jött visszamosolygott rá. Törzsünk ifjai egymás után tapasztalták, hogy a mindenkori jelenlét szereti legjobban. Bármilyen jött-mentet bevonszott az alacsony ajtón a hátulú keribe a virágzó mandulafa lecsüggő ágai alá, de tetten érni nem lehetett, oly borzasztó gyorsan hárpintet a szerelem serlegéből és leggyöngédebb teteje teteje, egy csók tartamánál nem volt hosszabb.

Egy este muló szeszélyeinek áldozása közben Djouhera szerelmi örjögésbe esett. Váratlanul következett be az esemény az ő nagy meglepetésére. Egy Abdallah nevű ifju, aki oly szegény volt, mint azelőtt Djouhera s aki nyáron a mezőn, télen a mezeiben aludt, éberszét fel benne a szenvedelmek utáni végyakozást. Lovon szöktek meg mindketten.

Napokhosszat követé Mahmoud nyomukat, anélkül, hogy rájuk bukkant volna. A menyecske férfiruhát öltött s úgy lovagolt, mint az orcszán-vadász. Mahmoud kétségbeesése dacára is eltökélte, hogy inkább megbocját az aszszonyynak, mintsem elveszítse, tekintet nélkül a rettenetes szegénvre. Búszkéségének végső maradványait is fölemészte szerelme. Azonban még külön dolgok részesevé is kellett válnia. Üldözésének végéigja egy szalkásadó-tanya volt. Mikor itt a szobába lépett, mindketten oly foku szerelmi mámorban usztak, hogy nem hallották belépésüket.

Mahmoud kétszer szólítja nevén:

— Djouhera! ... Djouhera! ... s azután önkívületi állapotban keresztüldöfte egyetlen dűfessel az ifjút s az aszszonyt. A kard alattuk a padolatba furódott ... Abdallah azonnal meghalt, míg Djouhera halk kéjes sikolyba tört ki. Megtört fényű szemeit tágra nyitá s fejét elfordítva így sutogott:

— Ah Mahmoud, téged Isten küldött! ... Mindig arra kértem, hogy boldogságom tetőpontjára érve, halhaassak meg! Ó irányítá kezded. Ó Istenem, milyen széppé varázoltad végső perceimet ... Te Mahmoud szenvedni fogsz, örege, betegem, roskatagon fogsz meghalni ... En boldogságom közepette halok meg ... Légy megáldva Mahmoud, légy áldva, Mahmoud ... légy áldott ...

S végső lehelleitig ismétlé:

— Légy áldva Mahmoud, légy megáldva ... megáldva! ...

El Hadj Omar, miután elbeszélését befejezte, még egyszer kihuzta a kardot hüvelyéből. Nekem ugy tűnt fel, mintha sötét hegyen piros lángcsókok táncoltak volna rajta. S azután tovább haladtunk a viruló völgyön keresztül. Lábaik előtt egy kis arabs gyermek játszadozott egy fekete skorpióval, mely dühösen fölfelé igyekedett ...

tettel a tanácskozást félbeszakítja s aztán javasolja, hogy a Ház legközelebbi ülését holnap d. e. 10 órakor tartsa, amelynek napirendjére a Bécs-szabályozásról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalását és Tisza István indítványának tárgyalását tűzzék ki.

A Ház ezt valószínűleg elfogadta.

A Veszter Imre összeférhetlenségi ügyében illetékes bizottság kisorsolásával az ülés bevégeződik.

BELFÖLD

Posadowski Bécsben. Bécsből táviratozzák: hogy Posadowski államtitkár ma délelőtt 11 órakor megjelent a külügyminisztériumban és értekezett a külügyminiszterrel. A konferencia összefügg a szakelődők tegnapi tanácskozásán felmerült differenciákkal.

Tegnap délután a három kormány szakelődői jöttek össze tanácskozásra a közös külügyminisztériumban. A tárgyalások befejeztével a német kiküldöttek távoztak az osztrák és magyar szakelődők tovább folytatták tanácskozásukat. A tárgyalások ezúttal az új osztrák és magyar vámterifa tételeire vonatkoztak, mivel a nyár elején lefolyt berlini tárgyalások folyamán azoknak az árúknak vámtételei fölött tárgyaltak, melyek Ausztriából és Magyarországból kivitelre kerülnek. A tárgyalások lassan folynak és emiatt általános az a nézet, hogy a tervek vett rövid idő alatt a tárgyalások nem lesznek befejezhetőek, mivel a szakelődők tárgyalásai a jövő hét végéig fognak eltarthatni. A fennálló intenciók szerint a miniszterek budapesti tárgyalásai csak a szakelődők tárgyalásainak befejezte után fognak megtartatni.

A tótrai birtokvásárlás. Munnich Aurél tegnap letárgyalta összeférhetlenségi ügyével kapcsolatban van az az összeférhetlenségi bejelentés, melyet ugyancsak Nosz Gyula tett Veszter Imre képviselő ellen, ugyancsak a szepes-bélei birtokvásárlás ügyében. A bejelentést Nosz Gyula egy képviselőházi interpelláció keretében tette meg még a tavaszal s azt állította, hogy Veszter közreműködött a kormánynál, hogy Szepes-Béla városának Hohenlohe herceg részére történt birtokeladása kormány-megerősítést nyerjen.

Peresz Dező a képviselőház mai ülésének beírása előtt sorolta ki az itélő zsüri tagjait. Rendes tagok lettek: Thaly Kálmán, Semsey Boldizsár és László, Malatinszky György, Mandel Pál, Tóth János, Szivák Imre, Bolgár Ferenc, Benyovszky Sándor, Gulner Gyula, gróf Zichy János, Simonyi-Semadam Sándor. Péttagok: Josipovich Géza, Dókus Ernő, Kabos Ferenc.

A bizottság ülése előtt Gulner Gyula eltávozott, mert ebben az ügyben mint államtitkár érdekelte volt. Helyébe a rendes tagok sorába Josipovich Imre lépett. Nosz Gyula nem jelent meg az ülésen s Veszter Imre is kijelentette, hogy nem kíván előterjesztést tenni.

Az összeférhetlenségi bejelentés fölöttrása után Heints Hugó referátumában előadta, hogy Nosz Gyula módosította bejelentését s visszavonta azt az állítását, hogy Veszter a közbenjárásért négyezer koronát kapott választási célokra Hohenlohe hercegtől. Veszter Imre kijelenti, hogy nem járt közbe a belügyminiszternél s pénzt nem kapott a hercegtől. Az azonban igaz, hogy Hohenlohe herceg jószágigazgatója 4000 koronával járult a választási költségekhez, de ez az összeg a szabadelvű párt kasszájába került.

Az előadó bemutatja Gulner Gyula volt belügyi államtitkár és Széll Kálmán volt belügyminiszter vallomását. Gulner Gyula sohasem helyeselte, hogy idegen állampolgár Magyarországon birtokot vásároljon, csak az esetben engedély volna bele Szepes-Béla város határozatába, ha a birtokvásárlásból tetszőleg haszna lett volna a városnak. Vallja továbbá, hogy Veszter Imre sohasem járt közben a belügyi kormányznál sem a birtokvásárlás, sem a város határozatának jóváhagyása érdekében. Széll Kálmán azt vallotta, hogy Veszter Imre a fennforgó ügyben sohasem járt közbe.

Veszter Imre azt vallja, hogy csak annyiban volt része a birtokvásárlási ügyben, hogy a választói közül többen felkérték, hogy gátolja meg a birtokvásárlást. Hohenlohe hercegtől soha sem kért és nem kapott választási költségeket s csak később tudta meg, hogy a herceg fuvarköztségekre négyezer koronára legális költséget bocsájtott a jószágigazgatója rendelkezésére.

Simonyi-Semadam Sándor, Semsey László és Mandel Pál felszólalási után az elnök a tárgyalást berekeszti s elrendeli a szavazást afelől, hogy a jelen esetben forog-e fenn összeférhetlenségi eset Veszter Imre ellen.

Elnök kihirdeti, hogy 11 nem-, 1 szavazat igenlő történt, minél fogva Veszter Imre ellen nem forog fenn összeférhetlenségi eset.

A gyeregyi választás. Gyeregyőszentmihályson ma volt a képviselőválasztás, amely a kormány-párti László Menyhért elhallozása folytán vált szükségessé. Két jelölt volt: a szabadelvű párti dr. László János volt főszolgabíró és Sümegi Vilmos, az Ugron pártján régi kültagja. A választást nagyobb incidens nem zavarta meg. Sümegi 603 és László 517 szavazatot kapott s így Sümegi 176 szőlőbősséggel képviselővé választott.

Változások a kultuszminisztériumban. A vallás- és közoktatásügyi minisztérium személyzeti beosztásában Berzeviczy Albert miniszter több változást tett, amelyek a napokban léptek életbe. Az elhunyt Gömör Gusztáv helyébe Aszóthy Lajos miniszteri tanácsos került, mellé ügyosztályfőnök-helyettesül dr. Makay Béla osztálytanácsos, Aszóthy eddigi osztályának vezetője dr. Néményi Imre miniszteri osztálytanácsos lett. A népoktatási ügyosztály két csoportra osztását megszüntették s Halász Ferenc miniszteri tanácsos mellé ügyosztályfőnök-helyettesül a miniszter dr. Kaeskovics Mihály osztálytanácsosot rendelte, aki eddig az osztály egyik csoportvezetője volt; ide helyezték át dr. Radnai Rezső osztálytanácsost is. A Pfeiffer miniszteri tanácsos nyugalmabovonulásával megüresedett közalaptörvényi gazdálatsági ügyosztály vezetői állására dr. Barlóczy Sándor báró miniszteri tanácsos került, míg ő helyettes az építészeti ügyosztály vezetését Tomány Gyula osztálytanácsosra bízta.

Új miniszteri tanácsosi állás. A kultuszminiszter az idei költségvetésbe fölvetette egy osztrák tanácsosi állásnak miniszteri tanácsosi állással való átszervezését. A közoktatásügyi minisztériumnak régi panasa az, hogy a többi minisztériumokban sokkal nagyobb számban vannak a magasabb állások s hogy az állások száma nincs arányban a munkamennyiséggel.

Rendkívüli segély az iskolafenntartóknak. A felekezeti és községi középiskolák tanárainak az államiakkal való egyformával terése céljaira a miniszter rendkívüli segélyt utalványoz azon iskolafenntartóknak, kik azt e célból kérik. Az e célból kiutalványozott összeg fizetés természetével bíró ideiglenes személyi pótlék lesz. Minthogy a nem állami középiskolák is ugyanazt a fontos közérdeket vannak hivatva szolgálni, mint az állami középiskolák, méltó, hogy ennek megvalósítására ugyanolyan anyagi eszközökkel is rendelkezzenek, első sorban oly célból, hogy tanáraikat az állami tanárokéhoz hasonló, avagy azt legalább megközelítő javadalmazáshoz juttathassák. Ez a segélyezés a középiskolai törvény (1883:XXX.) 47. §-ának és az annak végrehajtása körül kifejlesztett törvényes gyakorlatnak is természetes folyamánya.

Mivel e segélyezés tárgyában az iskolafenntartókkal folytatandó tárgyalások huzamosabb időt vesznek még igénybe, az évi szükséglet csak egy része fejtében 200.000 koronát irányoztak elő.

Előléptetések a miniszterelnökségben. A miniszterelnökség tisztviselői karában már a közel napokban változások fognak beállni. Romy Béla és Bała Gyula címzetes miniszteri tanácsosok valóságos miniszteri tanácsosokká, Szokolovics József és Joannovics Pál titkárok osztálytanácsosokká, báró Skerlec Iván és gróf Klebersberg Kunó titkárokká és Csiky Gyula segédtitkárrá lépnek elő. Az előléptetéseket a hivatalos lap legközelebbi száma fogja közölni.

A Lex Berzeviczy ellen. Déváról jelentik: A népoktatási törvényjavaslat ellen a románok Vlad Aurél vezetése alatt a mozzalmat egész Hunyad megyére kiterjesztették. Tegnap Demján Vazul esperes elnöke alatt Brádon tartottak népgyűlést, melyen mintegy 700 ember volt jelen. Dr. Popp János ügyvéd ismertette a törvényjavaslatot, amely kényszeríti a tanítókat, hogy az iskolákban magyarul tanítsanak s ezzel a romániség nemzeti jellegét eltörölni akarja. Határozati javaslatot terjesztett elő, hogy a népgyűlések tiltakozzék a kormány törekvései ellen és ezt a képviselőház tudára adja. A határozati javaslatot elfogadták, mire Vlad Aurél záróbeszédében a népet

összetarásra buzdítja, mert most akarják rájuk a legerősebb támadást mérni.

Beregmegyeiek küldöttsége. A beregme-gyeieknek ma egy küldöttsége tiszteltget a képviselőházban Hieronymi Károly kereskedelmi miniszternél, gróf Serényi Béla államtitkárnál, hogy támogatást kérjenek a Beregszász—Dolha és Kereszke közt tervezett keskenyvágányu vicinális építésköltségeihez. A miniszter is, az államtitkár is készséggel ígérte meg a kérelem támogatását. A deputáció ezután Plósz Sándor igazságügyi miniszternél tiszteltget s a beregszászi törvényeségi épület melletti kiépítést kérte.

A városok fogvasztási adója. A magyarországi városok és községek fogvasztási adó természetű jövedelmének ideiglenes rendezéséről szóló 1899:VI., t. c., amelynek hatálya 1901-ben további 3 évre meghosszabbított, folyó évi december 31-ikén lejárt. A pénzügyminisztériumban most új törvényjavaslat van készülöben, amely ezen törvények hatályának újból való meghosszabbítását célozza. Még nincsen meghatározva, hogy milyen időtartamra és milyen módok mellett fog ez a meghosszabbítás jara-latba hoztatni.

A szervezkedő ellenzék.

Budapest, november 4.

A miniszterelnök és a szabadelvű párt túl van az első lépés nehézségén, Tisza megrökölt indítványát és pártja egységezen tüntetett mellette. Itt egylőre komplikációk, fordulatok és meglepetések nem várhatók.

Az érdeklődés ennél fogva egészen az ellenzéki pártok állásfoglalására fordul. Ezzel az állásfoglalással is eléggé tisztában volna mindenki, mert hiszen az ellenzéki pártok idáig se csináltak titkot belőle, hogy nemzeti veszedelmnek tartják a miniszterelnök szándékát s amennyire erejükkel telik, meg akarják akadályozni a házszabályok tervezett revízióját. Az érdeklődés tehát inkább azt leste, nem mutatkozik-e valamelyes szelidebb áramlat, melyből a békés kibontakozás volna remélhető. Maga a miniszterelnök még tegnap is azt mondta a szabadelvű pártkörben, hogy nem adja fel a reményt az ellenzék talán a tízenkettő órában megtalálja a jobbik esztét. Ebben az irányban keresett az érdeklődés kielégítést az ellenzéki pártok mai konferenciáján. De úgy látszik, hiába.

A Kossuth-párt konferenciáján a vezető maga csak annyit mondott, hogy a pártnak nincs oka eredeti határozatát módosítani. Ez még elég szeliden hangzott. De már Polónyi Géza szöveget vett elő, hogy leszövegen minden egyes elvtársat s már előre lehetetlenül tegyen minden esetleges kibontakozást. A miniszterelnök még nem tett le minden reményről! Nos hát tegyen le! Mondja ki a párt, hogy előre visszautasítja a közeledésnek minden lehetőségét és a pártítségét oltalma alatt elvárja minden tagjától, hogy a harcban kereszi részét. S a Kossuth-párt ezt el is határozta. Egyhangulag határozta el, s nem akarta meglátni senki, hogy Polónyi követelése a legnagyobb sértés, mert most ő kapta fel azt a gyanúsítást, melylyel eddig kívülről sértögettek a pártot s ő hitei el a közvéleményvel, hogy külön megkötés nélkül a Kossuth-párt beadná a derekát, amivel eddig csak Rakovszkyék piszkálták a pártot. Nem is érhető Polónyi indítványa másként, csak úgy, ha vagy a pártban nem bízik vagy önmagában. De hát a párt elfogadta ezt a kikötést s most ki van mondván a harc, még pedig — „a közeledés lehetősége nélkül”. Pünktum.

Ehhez képest még szelid a Szederkényi-párt mai újabb állásfoglalása. Ez a párt eddig csak a technikát s a későhegyt emlegette. Ma értekezletén pedig olyan határozati javaslatban állapodott meg, melyet mintha Apponyi álláspontjából szűrte volna le. A választási törvény gyökeres reformja; — ez a sine qua non. Hát ez legalább olyan követelés, mely esetleg teljesíthető is. Magát a pártot pedig semmiesetre sem kompromittálja.

Egyébként az összes pártok külön-külön határozati javaslatot fognak felvonulni s a

holnapi napon (ha ugyan ráérnek a Rábaszabályozástól) Kossuth Ferenc, gróf Apponyi Albert, Rakovszky István és Szederkényi Nándor fognak a revízió ellen sikra szállani. Ilyenformán az első nap komoly lesz, nem obstrukciószerű, sőt az első két héten egészen elmarad minden technikától, mert a mai estén a két függetlenségi párt részéről kiküldött vitarendezők (noha a Kossuth-párt kifejezett kívánságára nem is tartanak fenn egymás közt érintkezést) már összehozták két hétre való szónokot. És úgy látszik, beszélő obstrukciónak készülődnek egyáltalán, mert mint a Kossuth-párti Nagy Sándor ma nevére mesélte, egyetlen köszönytábla sem tudott már a házszabályokra s helységi parlamenten vendégszerző munkákhoz jutni, valamennyit szét-hordták már kollégái. Magyar, német, francia és angol munkák, mind ki vannak már kölesz-nözve. Az obstruktorok szívják magukba ma-hón a tudományt s mi majd hallgathatjuk he-tékig vagy talán hónapokig is.

A mai értekezletekről tudósításaink a következők:

A Kossuth-pártból.

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as Kossuth-párt ma este hat órakor saját körhelyiségeiben Kossuth Ferenc pártelnök elnöke alatt népes értekezletet tartott. Az értekezlet jegyzőkönyvét Nessi Pál vezette.

Az értekezleten az elnökön a gyűzőn kívül résztvettek még: Thaly Kálmán, Justh Gyula, Lubics Gyula, Beniczky Árpád, Komjáthy Béla, Bizony Ákos, Egry Béla, Sebess Dénes, Bakonyi Samu, Bakó József, Hentaller Lajos, Gál Sándor, Olay Lajos, Lesskay Gyula, Balogh Mihály, Kelemen Béla, Boda Vilmos, Malatinszky György, Mezössy Béla, Keeske-méthy Ferenc, Párvas Balázs, Malakó Zsigmond, Szalay László, Madarász Imre, Póssány Miklós, Szalmári Mór, Molnár Ákos, gróf Benyovszky Sándor, Gabányi Miklós, Kovács Gyula, Illyés Bálint, Nagy Sándor, Poloniy Géza, Ráklay László, Kacs-kovics Géza, Polczner Jenő, Barta Odón, Babó Mihály, Czernel Gyula, Kapossly Jenő, Endrey Gyula, Barabás Béla, Kubik Béla, Jékely Zsigmond, Horváth Gyula, Bráza Kálmán, Visontai Soma, Róth Endre, Benedek János, Rákosi Viktor, Kálosi József, Bernáth Lajos, Krasznay Ferenc, Heudás Károly és Tóth János.

Kossuth Ferenc elnök megnyitván az értekezletet, bejelenté, hogy Putnoki Mór és Kálly Lipót kimentették elmaradásukat.

Napirend előtt Molnár Ákos kért szót és előadja, hogy az olasz kereskedelmi szerződés tárgyalása alatt távoí volt és távollétét igazolta.

A napirendre átvérve Kossuth Ferenc elnök előadja, hogy a mai értekezlet tárgya a miniszterelnök által tervezett házszabályrevízió, amire néve a párt már elhatározta, hogy ennek teljes erejével ellent fog állni. A pártnak nincs oka e határozatát bármiképpen is megváltoztatni. (Élénk éljenzés.)

Poloniy Géza előadja és pontokba foglalja azokat a sérelmeket, melyeket a miniszterelnök irányva tartalmaz a szavakkal szemben, hogy a miniszterelnök kinyilatkoztatta, hogy nem mondott le a reményről, hogy az ellenzéki pártok megmondott elemei a házszabályrevízió eszméjéhez közeledni fognak, azt kívánja, hogy mondja ki a párt, hogy előre és visszautasítja a közöledésnek bármilyen lehetőségét s továbbá, hogy a párhüség oltalma alatt elvárja a párt minden tagjától, hogy ebben a harcban tehetőségéhez képest részt vegyen. (Élénk éljenzés.)

Barta Odón teljesen egyetért Poloniyval abban, hogy a házszabályrevízió ellen teljes erővel küzdeni kell, de azért, hogy ezt minden párttag leköszöndés-sel ténese, szükséges, hogy a párt egyes tagjait a párt szolidaritása a labrakapott gyantsítások ellen megol-talmazza. Ami a taktikát illeti, erre néve a pártot semmiképpen nem karja lekötai.

Kossuth Ferenc: A párt mindenesetre egyet-ért abban, hogy előre is visszautasítja a házszabályok bármely módosítását és hogy a párttagoktól a párt-hüség oltalma alatt elvárja, hogy a küzdelemben min-denkik tehetőségéhez képest aktív részt vegyen. (Élénk éljenzés.)

A párt ezt egyhangulag elfogadta.

Az értekezleten sokat beszéltek arról, hogy bár a mai konferenciára a párhüségére való hivatkozás-

sal hívták meg a tagokat, nem jöttek el valamennyien s a hiányzóik közül csak ketten mentették ki magukat.

A párt nevében holnap Kossuth főül fel a házbán és határozati javaslatot fog benyújtani.

A Szederkényi-pártból.

A Szederkényi Nándor elnöke alatt álló függetlenségi és 48-as párt ma este förtatolagos érte-kezletet tartott, melyen megállapították a párt ne-vében benyújtandó határozati javaslat szövegét. A határozati javaslat a következő:

Alkotmányos életünknek legfőbb biztosítéka, hogy a törvényhozó hatalom egyenlően oszljék meg az uralkodó és a nemzet között. Az utolsó év-tizedek romboló politikai hatása főleg abban je-lentkezett, hogy az országgyűlés megszűnt a nem-zet független szervezete lenni. Az uralkodó aka-ratából kiromelt megbízottak teljes hatalommal rendelkeztek a nemzeti képviselők többségének összehalkotása felett. Nem a nemzeti eszmék, küz-delmek és erőmérkőzések voltak a hatalom előrése körül a döntő tényezők, hanem egyedül az, hogy az uralkodó kinek a kezébe tette le nálunk a közhatalmat. Ekként a nemzet kezéből kiküklott a hatalom és az uralkodó akaratának érvényesülése elé semmiféle törvényes akadályok nem gör-dítették. Ez a helyzet az alkotmánynak teljes meghamisítására vezetett. A nemzetnek, mint az uralkodóval egyenrangú törvényhozási tényező-nek háttérbe szorítása következett be. Ez idézte elő alkotmányos életünknek zavarait és ez tette lehetővé a nemzeti erők kimerítésére irányuló fé-kezhetetlen törekvéseket.

Ebből a veszélyből nincs más kibontakozás, mintha a nemzetet megillető közhatalom a nemzet részére visszaszerezülék. Senki sem akarja az uralkodó törvényhozási jogkörét, oszorbítani, de a nemzetnek is meg kell adni azt, ami a nemzeté.

Meg kell tehát teremteni alkotmányos éle-tünk tisztaságát és a hatalomtól való függetlensé-gét. Ez annyival inkább szükséges, mert ime a hatalom nem elégzik meg, hogy a képviselőházi többség fölött korlátlanul rendelkezék, most már a kisebbség erejében rejli utolsó és egyetlen alkot-mányos ellentállást is meg akarja semmisíteni. El akarja hártani utjából az utolsó akadályt, hogy a nemzet erőinek kipuizálására irányuló nemzetellenes politika ebben az országban utolsó romboló munkáját is elvégezhesse.

Nem elég tehát ma már, hogy a magyar országgyűlésnek a hatalomtól független elemei az alkotmányunk elein intézett támadást vissza-verték; szükséges, hogy a küzdelem mindaddig folytassák, míg a nemzeti hatalom megin-gatott szervezeteinek alajait vissza nem állítatnak. Mindezen okokból nemcsak felháborodással utasítjuk vissza gróf Tisza Istvának alkotmányellen-es kísérletét, hanem indítványozzuk, hogy a be-terjesztett indítvány visszautasítása mellett mondja ki a képviselőház, hogy mindent megelőző alkotmányos szükségletnek tekinti:

1. hogy haladéktalanul törvény alkottassék, mely az országban a politikai jogok gyakorlását a nemzetnek széles, nagy rétegeire kiterjeszté;

2. hogy a képviselőválasztások közösgénkiül cjtessenek meg;

3. hogy a választókerületek a magyar nem-zeti érdekek követelményeinek megfelelően a vá-lasztók számaránya szerint újra osztassanak be.

A határozati javaslat-betérjesztésére az értekez-let Szederkényi Nándor pártelnökét kérte fel. A vita folyamán a többi pártokkal való érintkezésre Sze-derkényi Nándort és Holb Lajost küldték ki.

A többi pártból.

A nemzeti párt tagja ma este csaknem teljes számban jöttek össze a Hungária-szállodában lévő körhelyiségükben, ahol hosszabb időt töltött a párt vezére gróf Apponyi Albert is. A képviselők beható eszmecsereét folytatták a politikai helyzetéről s kor-ábbi határozatukhoz képest abban állapodtak meg, hogy gróf Tisza István tervezett házszabályrevíziója ellen erőteljes veszték fel a küzdelemet.

A párt állásponjtát a holnapi ülésben gróf Apponyi Albert fogja kifejteni s határozati javasla-tot is nyújt be.

A néppárt ma csak eszmecsereét folytatott. Hang-ulata harcias volt. Határozati javaslat benyujtá-sára a párt Rakovszky Istvánt kérte fel.

A Bánffy-párt végrehajtó-bizottsága csak hét-főn tart értekezletet.

A Budapesti Napló telefonja.

Szerkesztőség	36—86
Kiadóhivatal	54—39
Fiók-kiadóhivatal	185

KÜLFÖLD

A Reichsrath egybehívása. Bécsből jelentik, hogy a hivatalos lap mai száma a következő királyi kéziratot közli: Kedves dr. Koerber! Indít-tatva érem magamat a Reichsrathot tevékenységbe újból felvétele végett f. é. november 17-ikére egy-behívti és megbizom önt a szükséges intézkedések meg-tételére. Bécs, 1904. november 2-ikán. Ferenc József s. k., Koerber s. k.

Port-Arthur végnapjai.

Budapest, november 4.

A mikádó születése napján tehát nem vették be a japánok Port-Arthur várát, de az iránt aligha lehet kétség, hogy tegnap óriási erőfeszítést tett az osztrómló sereg, hogy Port-Arthur kulcsait születésnapján ajándékol nyujthassa át a mikádónak. Hogy célját még nem érte el, az nem a japán katonák elszánt-ságán mult, akik fanatikus önfeláldo-zással rohanták meg most is a vár bástyáit, hanem első sorban a hatalmas erődökön és Stössel katonáinak vi-tézségén, akik még ma is elég nagy számmal vannak arra, hogy a vár bevétele minél nagyobb vér-áldozatába kerüljön a japánoknak. Az utolsó napok alatt mégis nagy eröd-ményt érhetett el a japánok kitartó tá-madása és már olyan helyen vehették meg lábukat, ahonnan ágyuk tüze a ki-kötöt éri. Egy tokiói távirat tudni véli, hogy öt orosz hadihajót elsüllyesztettek a japán bombák. Az orosz táviratok el-leuben még ma sem tartják kétségbeej-tőnek Port-Arthur helyzetét, de ezek a hírek még kevésbé tarthatnak igényt bi-telelenség, mint azok, amelyek a vár kö-zeli éleletét hirdetik. Az oroszok novem-ber 2-án levegőbe röpítették a vár és vá-ros közt lévő épületeket, a japánok meg-vetették lábukat a vár övezetén belül, ilyen körülmények közt Port-Arthur napjai csakugyan meg vannak szá-málva és amennyire mi ismerjük, van olyan szerény a mikádó, hogy Port-Ar-thur kulcsait elfogadja hétköznapon is.

London, november 4.

A port-arthuri kikötőben tegnap, mint a Daily Express Tokióból jelenti, öt orosz hadi-hajó elmerült. A délnyugati város egy része lángokban áll. Több orosz akna, felrobbant anélkül, hogy a japánokban kárt tett volna. A keddi támadás alkalmával Stössel tábornok lábán megsébesült. A japánok ugyanakkor nagy veszteségeket szenvedtek. A japánok a veszte-ségekkel nem törődve, a legvégső erőfeszítéssel harcolnak. A port-arthuri elömlések a keleti árcellen tegnap a japánok hírlapjában voltak. A gyulogysági roham előkészületeit befejezték. A japánok Dalnyból szakadatlanul újabb meg újabb erősítéseket kapnak. A dalnyi kórházak-ba naponta 300 sebesültet szállítanak. Az ágyu-tüzélség olyan erős, hogy Dalnyban a házak folyton úgy remegnek, mintha földrengésnek volnának kitéve.

Páris, november 4.

Az Echo de Parisnak táviratozza esifui tudósítója: Itt azt hazudják, hogy a japánok tegnapi élt elkeseredett rohamot intéztek az orosz hadállások ellen és az oroszok a gyilkos tüzelés hatása alatt visszavonultak, egy egész század halottat hagyva rígsza a hadállásokban,

Később a japánok az oroszok belső erődítési vonalán fontos pozíciókat szállottak meg. Ezek az elfoglalt hadállások olyan kedvezőek az ostromló seregére nézve, hogy azokról a japán útegek golyói elhatolnak a várba és az egész várost is tűz alá vehetik. Az oroszok áruvi az erődítményeken teljesen hasznavehetetlenek, mert a japán golyók megsemmisítették az orosz útegeket.

London, november 4.
A *Daily Telegraph* jelenti Tokióból: Az oroszok 2-án Port-Arthurban légberöptették a fő erősségeket és a vár közötti lévő épületeket és megerősítésekét. Hír szerint a város nagy izgatottságban van. A lakosság menekülésre készül. A nagy orosz hadihajókat sok gránát találta. November 2-án elpusztult egy ágyúszázad.

London, november 4.
A *Daily Chronicle* jelenti Csifuból: Az ostromló seregtől érkezett haditudósító közölte, hogy a japánok vesztesége Port-Arthur előtt — mindenestre az utolsó támadásoknál, ahogy a lap hozzátézi — 80.000 halottra és sebesülte becsülhető. A tábori csapatok tele vannak. Ismételt támadtak új csapatokkal.

Ugyanennek a lapnak jelenti Csifuból: A japán konzul felkérte a Csifu előtt lévő amerikai és kínai hajók tengerengraivát, hogy a japán császár születésnapja alkalmából üdvözlő löveket adjanak. Az amerikai tengerengraivát ezt a kérést visszautasította, a kínai eleget tett annak. Az esetről Csifuban sokat beszélnek és a konzulok jelentést tettek kormányuknak. A jelentés arról is megemlékezik, hogy az uszálok aknák miatt éjjel kereskedelmi hajók nem indulnak ki a csifui kikötőből.

Sanghai, november 4.
Itt híre jár, hogy a japánok Port-Arthur északi nyugati részén elfoglalták az összes főállásokat.

A mandzsuriai harcokról.

Pétervár, november 4.
A nagy vezérkar köréből kiszivárgott, hogy Európában esetleg Tientsinig fog visszavonulni, ha a japánok túlyomó erővel fognak támadni. El van határozva, hogy az orosz sereg csak erős ellenállás után fogja Mukdent feladni. A hadműveleteket egyelőre abba hagyják, míg a második sereg is a harcra érzék, de aztán körülbelül december első napjaiban annál nagyobb mértékben fogják folytatni az operációkat.

Mukdenből jelenti a *Lokalanzeiger*nek: A legutóbbi harcok színhelyéről 34.000 sebesültet és betegét szállítottak el. A japánok harc nélkül megszállták Sansopot és a magányos fa dombját sűrűn a legkisebb katonák ellenében. A keleti szárnyon előrenyomulás mutatkozik. A nyugati vonalon a seregek nagy közelsége miatt a helyzet felette feszült. Az előcsapatok folyton csatáznak.

Katonai körökben általános a vélemény, hogy Európában addig semmiféle támadásra nem fog vállalkozni míg a harcokra nem érzék a nehéz tüzérség, amely már utyan. Európától és a pétervári vezérkart ugyanis a legutolsó nyolc hónap meggyőzte arról, hogy mozsárgyűk, jelentékeny haubit-űtegek nélkül a gyalogság minden hősiessége sem ér semmit a csatában. A Jalu-folyó mentén vívott nagy ütközetben a japán ágyúk egy óra alatt áttörték és megsemmisítették azokat a hatalmas sáncokat és erődítéseket, amelyeken az oroszok két hónapig éjjel-nappal dolgoztak.

A hulli incidens.

Páris, november 4.
A Vigóól Párison át Pétervárra utazott orosz tiszt az beszélik, hogy a hulli incidens alkalmával *Rodosztvenszki* tengernagy már készült japán hajókkal való találkozására. Ugyanis mikor hajórajzával az Északi-tengerre érkezett, biztos forrásból arról értesült, hogy a skandináv tengerpart öblénél két japán hajó van, amelyek, úgy látszik, várnak valamire s amelyek különböző lobogók alatt haladnak. Az incidens pillanatában a hajóraj elöl volt és a *Kamcsatka* szállítóhajó, amely bizonyos távolságra a hajó-

raj mögött haladt, világosan látott két torpedónaszád. Midőn a tengernagy észrevette, hogy két torpedónaszád megelőzte a hajórajt, ezekre tüzelte. Nem igaz, hogy halászbárkákra oloztak; ellenkezőleg, mihelyt ilyeneket észrevettek, megszüntették a tüzelést. Nem igaz, hogy a hajóraj orosz torpedónaszádokat nézhetett japánoknak. Az orosz torpedónaszádok akkor már a *La Manche*-catornában voltak. Igaz, hogy Libauból nyolc orosz torpedónaszád indult el és Tangerbe csak hét érkezett, de ez amiatt történt, mert a nyolcadik torpedónaszád a dán vizek-történt, mert a nyolcadik torpedónaszád a dán vizekről való távozásakor megrongálódott és visszatért Libaubá. Ha tehát a hajóraj egy torpedónaszádot csakugyan elsüllyesztett, az orosz nem lehetett.

London, november 4.

A lordmajorbanketnél kifejtette *Brodrick* indiai államtitkár, hogy azt reméli, hogy nem fogják fejüket elveszteni. Az angol kormány tárgyal az oroszokkal. Nincs ok annak feltevésére, hogy november elsejei ijesztő híreknek bármint jogosultságuk lett volna. *Brodrick* egy másik beszédében azt mondta, hogy a heizet most jobb mint egy hete, de még mindig nem olyan, hogy minden aggodalom ki volna zárva. Remélhető, hogy találnak utat Anglia jogos követelésének kielégítésére anélkül, hogy erős nyomást gyakorolnának az orosz cár alattvalóinak nemzeti érzésére. *Earl of Onslow* földművelési államtitkár azt mondta, hogy az orosz-angol válság, bár túl van akut állapotán, mégsem tehető fel, hogy egészen el van intézve. Az addig meg nem történhetik, míg meg nem állapítják, hogy a balti hajóhad visszamaradt tisztjei valóban azok, kik az észak-tengeri eseményben bekeveredtek és akik megróvást érdemelnek, ha valami megróvandó történt.

Páris, november 4.

Londoni távirat szerint *Oroszország és Anglia teljesen meggyőztek* ama választott bíróság összehívását és tevékenységét illetően, amely a hulli esettel fog foglalkozni. Hír szerint a bíróság Párisban ül össze.

Alexejev új állása,

Pétervár, november 4.

Hír szerint *Alexejev* tengernagy hazatérése után Moszkva kormányzója lesz. Elődje, *Szergiusz* nagybíró állítólag átveszi az orosz sereg főparancsnokságát.

HIREK

Budapest, november 4.

— **Személyi hír.** Gróf *Pejacsevich* Tivadar gróf horvát bán hivatalos ügyekben több napra Budapestre érkezett.

— **József Ágost Budapestre.** József Ágost királyi herceg és családja ma *Kistapolcsányból* állandó tartózkodásra Budapestre érkezett. A hercegi család kíséretében gróf *Battyányi Béla* szolgálattevő kamarás, *Zichy Erzsébet* grófnő udvari hölgy, *Takács* százados nevelő és *Schramm Antal* udvari titkár is megérkezett.

— **A király Műdlingben.** Bécsből jelentik, hogy a király ma délelőtt kilenc órakor külön udvari vonaton *Műdlingbe* utazott. Rendes kísérő: gróf *Paar* és báró *Bolfras* főhadsegédük utaztak vele. *Műdling* városa, amely csak nemrég ünnepelte ezeréves fennállását, nagy pompával fogadta az uralkodót. Az uralkodó megnyitotta az új vízműveket és azazalt megnyitották a katonai akadémia új házát, amelyet az uralkodó később szintén megtekintett. A megnyitói beszédet *Budisavljevics* ezredes mondta:

— A jelenlegi nagy háború — így szól a többi közt — meggyőzően hirdeti, hogy mit követeljen védőtől a haza. A hadi eszközök fokozott hatása nem sejtett mértékben fokozza a katonákkal szemben támasztott igényeket és a tisztelt — a szellemi, erkölcsi és fizikai erőnek fárdhatatlan kitarással párosult kifejtését követeli. Ezt a háború azt is bizonyítja, mily fontos szerepet juttat a jelen harcra a katonai mérnököknek és tüzésnek.

Az uralkodó a város képviselőinek fogadásakor cercelet tartott és ez alkalommal *Marcel* képviselő előtt szóba hozta a *Reichsrath* megróvását.

— *Nagyon kívánatos volna*, — jegyezte meg a király — ha a *Reichsrath* munkaképes lenne. *Tiszon halvány reménység van rá.*

A király délután egy órakor visszautazott Bécsbe.

— **Ervorduló.** Epen ma egy éve, hogy gróf *Tisza István* megjelent a magyar képviselőházban, hogy mint újonnan kinevezett miniszterelnök bemutatkozzék a parlamentben. Ez sem sikerült neki olyan könnyen, mint más embernek, aki beleilhetett Magyarországi miniszterelnöki székre. Az ellenékek tagjai közt hamarosan készen volt a megállapodás: meg kell akadályozni az új miniszterelnök bemutatkozását. Az elhatározással együtt született meg a kivitel terve is. Elhatározták, hogy a jegyzőkönyv hitelesítése előtt már vitát kezdnek, úgy hogy a miniszterelnök szóhoz nem is juthat. *Tisza István* a miniszterelnöki székében várta, mikor nyílik már meg számára olyan két perc a végtelen időből, amely alatt legalább annyit mondhat: Itt vagyok. Személyes barátai egymásután mentek hozzá *Híób*-hírekkel.

— Nem lehet! A vita egyre tart. Most éppen *Lengyel Zoltán* enyvéleg főnnyhangon.

Tisza István akkor elszánta magát arra, hogy huszárúvágással kezdje a miniszterelnöki szereplését. Kiűzött *Percezel* Dezsőnek, hogy függessze föl az ülést öt percre.

Megtörtént. Ot perc után megnyílt az ülés. *Tisza* már akkor ott ült a helyén, joga volt szót kérni. Föllált s egy pillanat alatt átnyújtotta a királyi kéziratot. Azontul aztán ő volt a magyar miniszterelnök. A képviselőházban programbeszédét el nem mondhatta. Nem adtak neki időt. Átment hát a főrendiházba s elmondta a mondanivalóját a méltóságos Háznak.

Ez történt éppen egy évvel ezelőtt. S mire holnap reggel, az egyéves jubileum napján bevonul a Házba, vajjon milyen huszárúvágásra kell majd gondolnia?

— **Erkel Ferencz síremléke.** Hétfőn, november 7-én leplezik le a kerepesi-úti temetőben *Erkel* Ferenc síremlékét, amelyet a Filharmóniai társaság megbízásából *Kallós Ede* és *Márkus Géza* készítette. A leplezés ünnepélyének műsora a következő: 1. Főhász az *István király*-ból, részavókra; 2. Ünnepi beszéd tartja *Metz Albert*, a Filharmóniai Társaság tagja; 3. Himnusz, éneklő az operaházi énekkar; 4. Emlékbeszéd, tartja *Mader* Rezső, az operaház igazgatója; 5. Emlékbeszéd, tartja *Mihályfi* Károly, a Nemzeti Színház tagja; 6. Kaldöttségek 7. Szózat. Az ünnepély délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ órakor kezdődik.

— **Kohl Medárd születése napja.** Kohl Medárd, a fenekelt szellemű püspök holnap üli meg 45-dik születésnapját. Ezt az alkalmat ragadják meg tisztelői az ország minden részében és elhalmozzák a ragaszkodás és tisztelet jeleivel. A magyar közönség főleg szimpátiával kísérte eddig is a nemeslelkű főpap pályáját, aki már a magyar bencésrend kolostorában annyi kiváló tulajdonságának adta bizonyosságát. Mely tűzi hazafisága, buzgó hitűsége és az rajongó szeretet, melylyel az őz hercegprímás iránt viselkedik, gyorsan vitte előre pályáján és aki ismeri azt is tudja róla, hogy része van abban az áldásos munkásságban, amelynek éltető melege az esztergomi aulából kiárad.

— **Az olasz király főlebbvalója.** A minap elhunyt *Ottolenghi* Giuseppe tábornok, a Zanardelli-kormány volt hadügyminisztere, Olaszország egyik legképzettebb stratégája volt. Zsidó szülöktől származott és már hadnagy korában magára vonta a legfelsőbb katonai körök figyelmét. Az olasz szabadságharc küzdelmeiben kiváló része volt, aztán a Nápolyban állomásozó csapatok parancsnoka lett. Olaszország mostani királya, *Viktor Emánuel*, akkor még trónörökös, a nápolyi ezredhez volt beosztva és így *Ottolenghi* a főlebbvalója volt. Ott fejlődött ki köztük az a szives, baráti viszony, amely mindvégig egymáshoz kapcsolta Olaszország királyát és legkiválóbb stratégáját. *Ottolenghi* a király kívánságára vállalta el 1902-ben a hadügyi tárcát. A miniszterium visszalépése után a torinói első hadtest parancsnoka lett. Torinóban is halt meg, alig hatvan-négyéves korában.

— **Rákóczi generális.** Most, hogy *Rákóczi* és *Tokolyt* hazahozták, *Thaly* Kálmán kezdeményezésére a kormány elhatározta, hogy *Vak Bottyán*nak hamvait a győngyösi franciskánusok temetőjéből szintén Kacsára szállítja. Nyonfal *Soms*, Győngyös

város képviselője, Berzevics miniszternek és Thaly Kálmánnak felkérésére, már érintkezésbe is lépett a gyöngyösi franciánusokkal és ezek készséggel belegyeztek Vak Bottyán hamvainak átszállításába.

Miniszterválasz Montignoso grófnő miatt.
A szász hivatalos lap feltűnő ridegséggel némitotta el azokat a híreket, hogy *Montignoso* grófnő még visszatér Szászországba és kibékül elvált férjével, a szász királlyal. Annál meglepőbb hangzik most az a jelentés, hogy a grófnő visszatérése csaknem miniszterválasgot idézett elő Szászországban. A hivatalos *Dresdener Journal* írja ugyanis a következőket:

Azokkal a biztosítékokkal kapcsolatban, hogy miniszterválaszra gondolni sem lehet, jól értesült helyről azt jelentik nekünk, hogy az egész miniszteriumnak a trónváltózáskor szokásos lemondásán kívül utólag *Melzsch* és *Rüger* miniszterek még egyéb okból is benyújtották lemondásukat. Mélyebben nem megyünk bele abba az ügybe, amelylyel ezek a lemondások összefüggésbe hozandók, mert az ügyet a *Dresdener Journal*ban legutóbb közölt kommunikéval elintézték tekintet nélkül. Ellenben elfogadtattat *Carlowitz-Hartitzsch* házi marsall lemondó kérvénye és szolgálati teendőivel gróf *Rez* bízott meg.

Kétségtelen, hogy a két miniszter lemondó kérvénye *Montignoso* grófnő ügyével van kapcsolatban. A két miniszter, úgy látszik a *Montignoso* grófnő visszatérése körül terjesztett hírek miatt vetették föl a kabinetkerétdést, lemondásukat azonban visszavonták, mintán a hivatalos lapban megjelent az a kommuniké, amely örökre szárnyát szegte a grófnő reményeinek. Az is bizonyos, hogy a házimarsall visszalépése is ezzel az ügyvel függ össze. A marsall azon az állásponton volt, hogy a volt trónörökösnek meg kell engedni a visszatérést, és mivel ebben a kérdésben a kormány véleményével találkozott, visszavont abból a hivatalból, ahol a volt trónörökösnek székese óta különben sem érezhette jól magát.

— A francia szabadkőművesek kiállítására.

A francia nacionalisták tudvalevőleg erős támadást intéztek André hadügyminiszter ellen azért, mert összehívott tartott fenn a szabadkőművesekkel, akik a hadügyminiszteriumnak kimutatták az adak arról, hogy kik hívei a köztársaságnak és kik az ellenségéi. Az első pillanatban a közvélemény a nacionalisták pártjára állott s de Villeneuve képviselő, aki a kamarában fölvasta a titkos iratokot, úgy tűnt föl, mint a szabadkőműves-gonoszság boszú angyala. Azóta kiderült, hogy a szabadkőművesek iratait a franciaországi nagypályahő egyik titkára lopta el s adta a klerikális kezébe, sőt újabbán az a verzió kering, hogy ezért a szolgálatért a titkár negyvenezer frankot tett zsebre. A nacionalisták és klerikálisok támadása mindvégig arra volt kihagyva, hogy amit a szabadkőművesek tettek, az árulás, besúgás és demencia. Erre a vádra ma a Nagyoriens tanácsa manifesztaiban felel meg, melyben erősen tiltakozik azok ellen a támadások ellen, amelyeknek nincs egyéb céljuk, minthogy dicsegetésre és tiszteletreméltó szabadkőműves cselekedeteket megbélyegezzenek. A Nagypályahő manifeszta ezek előrebocsátása után így szól:

Egy áruló, egy új Judás, pénzért eladta iratunkat, amelyek a mi hallgatóságunkra voltak bízva. Ezt edük tudtára az egész világnak. Ünneppélyesen kijelentjük, hogy a Nagypályahő azaz, hogy adatokat szolgáltatott a hadügyminiszteriumnak arról, hogy kik a köztársaság hűséges szolgái és kik ellenségei, csak tiszteletreméltó kötelességet teljesített. E szolgálatok nélkül a francia köztársaságot már rég fölforgatták volna ellenségei. A kongregációk már rég kezükbe kaparították volna az országot a X. Pius uralkodónak a francia népen. Nacionalista és klerikális vádlóink voltak azok, akik egy idegen egyházi hatalom vezérelete alatt a Dreyfus-ügyben soha nem ismert diadalra vitték Franciaországban az igazságtalanságot. Ezek az emberek, akik nem tudtak határozatot hozni a nélkül, hogy Dulac jezsuita vagy az elasz pápa utasításait ki ne kérték volna, akik a hadügyminiszteriumban ügyködést szereztek, amelyek egyetlen célja rágalmazó akták gyűjtése volt, most pénzben vették meg egy árulót, hogy titkokat áruljon el. Ez ilyen embereknek adták el maroktat a képviselők, kik egyuttal szabadkőművesek is. Közöljük az összes szabadkőművesekkel bizonyos köztársasági grófnő szavazását. A köztársaság mégis győzött. A leszá-

molás órájában azonban ne csodálkozzanak a köztársaságik azon, hogy elárulták őket, mint ahogy azokat akarták elárulni, kik mellett híven kellett volna kitartaniuk.

— Az új főispán. Eszéről táviratoloztak: Ma volt *Mihalovics* főispán ünnepes installációja és egyuttal *Chavrak* közköztudásügyi osztályfőnök bucsuzott a megétől. *Mihalovics* főispán kifejtette programját és azt mondta, hogy előde nyomdokait fogja követni. A vallást, mint az egyház hű fia meg akarja védeni minden támadás ellen és épp úgy oltalmazni fogja az összes többi elismert vallásfelekezeteket. Követi a bán jelszavát, hogy jó és becsületes közigazgatást tartunk fenn és gondoskodni fog az iskolákról és a tanítókról. Az installáció után ünnepi istentisztelet volt. Délután *Chavrak* volt főispán tiszteletére busulakoma volt.

— Az amerikai elnökválasztás. A jövő kedden választják meg az Egyesült Államok elnökét. De tulajdonképpen már ma eddől az elnökválasztás sorsa: *Parker* győze, a demokraták jelöltje, vagy *Roosevelt*, a mostani elnök, aki változatlanul bírja a republikánusok meglegegedését. Ma választják meg ugyanis az elnökválasztókat és még sohasem fordult elő, hogy az elnökválasztó olyan jelölre adta volna szavazatát, akit az ellenpárt támogatott. Az elnökválasztás a következőképpen történik: Minden állam annyi elnökválasztót választ, amennyi szenátort és képviselőt küld a kongresszusba. Minthogy a kongresszus szenátusa 90 tagból és képviselőháza 337 tagból áll, az elnökválasztók száma tehát (90+337) 447-re rug. Az abszolút többség tehát, amely az elnökválasztásra dönt, 224 szavazat. Az elnökválasztók megválasztásuk után a kongresszus által meghatározott napon gyűlnek össze és leadják szavazatukat az elnöki méltóságra. A szavazólapokat Washingtonba küldik és a szenátus elnöke a kongresszus jelenlétében felnyitja. Azt a jelöltet proklamálják az Egyesült Államok elnökének, aki legalább 224 szavazatot kapott. A bécsi amerikai követségben azt hiszik, hogy a választás *Roosevelt* elnök győzelmével fog végeződni.

— Juthék sajtópére. A képviselőház tegnapi ülésén tudvalevőleg *Lengyel* Zoltán élesen nekivont a függetlenségi pártnak, mire a párt számos tagja, egytől-egyig a mérsékeltbő irány hívei, sőt a közbeszólásokkal torkoltak le az izzó temperamentuma képviselőt. Ma *Lengyel* Zoltán lapjában idegen feje alatt brutális támadás jelent meg a függetlenségi párt tiszteletreméltó tagjai ellen. Ezzel összefüggésben kaptuk a következő nyilatkozatot:

Nyilatkozat. A Független Magyarország című napilapban ma F. L. jeje alatt megjelent közleményben ellentűnk elkövetett rágalmazás ténye miatt a sajtóbírósnál keresünk megtorlást. Ezzel módot és alkalmat fogunk nyújtani arra, hogy a rágalmazó a független bíróság előtt bizonyítsa. Budapestben, 1904. november 4-ikén. *Komóthony* Béla Juthé Gyula, dr. *Molnar* Ákos, *Polczner* Jenő, *Barta* Odón országgyűlési képviselők.

— Kivágott ruhák. A berlini ópera tegnapi díszelőadása alkalmával nagyon érdekes konfliktus támadt a portás és az előadásra megjelent hölgyek között. Az ünnepi előadásra az urak számára frakk és fehér nyakendő, a hölgyek számára pedig kivágott toalett volt előírva. A kivágott ruhára vonatkozó parancsot nagyon sok ura nem teljesítette s magasan gombolt ruhában jelent meg. A portás azonban ragaszkodott a parancshoz, megállította a hölgyeket s követelte a kivágott ruhát. A hölgyek leleményesek az ilyen kérdésekben s csakhamar megoldották a kényes kérdést. Letépték galleraik csipkéit vagy hajlították ruháikat s így rögtönöztek „kivágott” toalettetek.

— Pókány sarkója. Ki ne habot volna Pókányról? Kinek szívében ne szöszölgált meg neve a részvétnék és szeretetnek hurjait? Melyik iskolásoknak nem szavaltá már mely meghatóttásgal: Melyiket válasszam, melyiket válasszam? Ezt a néhány szót, mely olyan megkapón fejezi ki az anyának tragikumát, akinek két gyermeke közül az egyiket kell választania. És ime a régi idők kedvőből újra feltűnik Pókány neve. Most nem versben, hanem kövön, melyet Kolozsvárt egy ócska épületnek lebontása közben találtak. A kö. Pókány sarkója az egyik falból került napvilágra és mindössze ennyit lehetett rajta elolvasni: Itt nyugszik Pókány... A többi srt elölről az elhalt házamzás esztendő.

— Lakásnépszégyügyi kongresszus. Pár srből táviratozza tudósítónk, hogy ma nyitották meg a la-

kás egészségügyi nemzetközi kongresszust Chaumié közköztudásügyi miniszter jelenlétében. A kongresszuson mintegy százötven francia és külföldi delegátus vesz részt. Anglia, Oroszország, Németország, Olaszország, Spanyolország, Belgium és Románia hivatalosan képviselteti magát. A megnyitás után dr. *Srb* prágai polgármester, majd *Manolescu* romániai delegátus és *Chaumié* közköztudásügyi miniszter beszél.

— Gázrobbanás. Ditrich és fia tea-nagykereskedők Andrássyut 19. szám alatti lévő üzlethelyiségében átalakítási munkálatokat végeztek és e közben a vízvezeték is megbontották. *Arnold* Bódog szerelő gyertyát gyújtott, de túlságosan közel tartotta az egyik fűszedett csőhöz és a kiömlő gáz föllobbant és lángba borította az üzlethelyiséget. *Arnold* fején veszedelmes égési sebeket szenvedett, három munkás pedig kevésbé súlyosan sérült meg. *Arnold*ot a Rókusa szállították.

— A vigyázatlanság áldozata. Kerényiből írja levelezőnk: November másodikán néhány gyermek madarakra lövöldözött. E közben a puskának valami baja esett, mire az egyik fiu a földhöz vetette a puskát és belenézett a csővébe. A rázás következtében elsült a puskát és holtra sebezte a vigyázatlan gyermeket.

— Előadás a nőkérdésről. Tegnap este a Terézvárosi Kaszinóban a Nőtisztviselők Egyesületének meghívására *Stritt* Mária írónő a feminizmusról előadást tartott. A nőmozgalom történetét, célját és lényegét ismertette. *Stritt* Mária igen rokonszenves és barátságos külsejű hölgy, nem fiatal, nem is öreg, kedves, rózsás, élénk arc; egyáltalán nem olyan alak, amilyennek a „Frauenrechtlerin”-t a közönség képzeli szokta. Beszédje friss, világos, határozott és — őh! milyen lelkes! Ha az egyszerűeket mondaná, azt is szívesen meghallgatnánk. És szíves örömmel meghallgattuk a nők ügyére vonatkozó fejtegetéseit is, noha meglepő és különös dolgokat nem mondott. Kezde előadást a nőmozgalom történetének változásán. A mai nőkérdés magyarázatát és okát, — úgymond — az anyagi viszonyokban kell keresni. A nőket élöskén a szükség vitte a „férfias” életmódra. E pályákon a nő nagy szelvénytelen csekély munkabért kap. Hogy munkáját éppúgy megbecsüljék, akár a férfét, szükséges, hogy a férféval egyenlő képzettsége legyen. Azonban nem szükséges, hogy a kenyérgazdálkodásra utalt nő mindenáron a férfé pályára adja magát. A női egyetemnél nem kevésbé fontos a háztartási és főzőiskola. A női munkásság súlypontja egyáltalán nem a tudományosságban keresendő, hanem inkább a társadalmi működésben. Ezért is meg kell nyitni a nőeknek minden utat, mely a társadalmi egyenjogúsághoz vezet. A közönség, mely a feminista előadást végighallgatta, csaknem kizárólag hölgyekből állt. Férfiak elenyésző csekély számban voltak jelen s e kevesen szemérmelhatólag unatkoztak. Annál többen voltak, akiknek itt vajmi kevés lett volna a keresnivalójuk — feltűnően kis-korú kisasszonyok. Bizony sajnáljuk őket. A feminizmus felnőtteknek való szórakozás. Kisasszonyoknak nem kellene a tüzelt játszanok.

— Az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete e hónap 5-ikén délután 5 órakor a Főherceg Albrecht-ut 11. sz. levő egyesületi helyiségében rendes választmányi ülést tart, melynek tárgyai: Elnöki jelentés a tisztviselői kör hiteltiszviszonyainak rendezése ügyében tett lépések eredményéről; a titkárr, a pénztáros s ellenőr jelentése; indítvány rendkívüli közgyűlések megtartása iránt; az aradi kör indítványai; a létesítendő tisztviselői internátusok szervezése, az állami tisztviselők végleges fizetendérendezése, az állami tisztviselők lakbérének rendezése, a vasárnapi munkaszünet behozatala; az állami tisztviselők hiteltiszviszonyainak rendezése és a debreczeni hajdumegyei kör indítványa; drágasági pótlék iránt.

— Stösselné. Michailow orosz mérnöknek augusztus 31-ikén sikerült Port-Arthurból kimenekülnie és Pétervárra való utaztatban, a napokban Alexandriába érkezett. Michailow itt elbeszélte, hogy a port-arthuri helyőrség minden ébersége mellett is sok japán kémek sikerül az erődbe bejutni. Nem tudik el, hogy nekik utaztatásukra nem lőnének. Né-melyik a szárföld felől löpdözik be, mások kábelnek öltözve, dűmökölve érkeznek és az orosz megfigyelésére, élelmiszereket hoznak magukkal. A mérnök megerősíti a Stösselné megbeszéléséről elterjedt hírt is. Julius 21-ikén, mikor az egyik sáncban sebesültek bekötözésével foglalkozkodott, rángatózóan furudót vállába. A parancsnok feleségének olyan nagy seblöva volt, hogy másnapon halála híre terjedt el. Az egész városban leirhatatlan gúny uralkodott, mert Stösselné valóságos hősnő és a helyőrség, mely csak „jó angyalnak” nevezi, talán látni látna, mely megövi az erődöt a pusztulástól. Stösselné nem várta be teljes felgyógyulását és már július 28-ikán elhalta a kórházban. Hogy az emberek megnyugassa, azonnal meglátogatta az összes erődöt és sáncokat. Mikor megérkezett, a katonák térdre ereszkedtek és megcsókolták ruhájának szegélyét. Hogy miképpen végződik Port-Arthur ostroma, azt még nem lehet tudni, de bizonyos, hogy

Stüssel tábornok nevének mindig kiváló hőseivel együtt fogják emlegetni.

Katasztrófa a tengeren. Bonből (Algír) jelentik: A múlt éjjel *Helbiromnál* összerúgózták a két algíri hajózárszám *Gironde* és *Ciaffino* nevű gőzöse. A *Gironde*, mely tegnap este indult Bonből 110, nagyjából kabil utassal, elsüllyedt. Száznál több utas a vízbe fullt.

Főolvasás Koratról. A Nemzeti Múzeum dísztermében ma este előkelő közönség előtt tartotta meg főolvasását *Voy Pétér* gróf prelátnak. Korea-i és néperől. Az érdekes és vonzó előadást a főolvasó vetített képekkel illusztrálta. A hallgatóság hálás tapsokkal honorálta a tudós főolvasó előadását.

(X) **Házasság határidőre!** Mióta egy angol tudós fölvetette ezt az eszmét, nem múlik el nap, hogy szakértőktől pro és kontra véleményeket ne közöljenek az újságok. A lekötött vélemények halom-száma szaporodnak, az egész vitaközös máholnap elvizenyöződik és a helyzet még sem tisztázódott. Mennyivel világosabb és egyöntetűbb a szakértői véleménye az Első Alföldi Cognacgyár Részvénytársaság kecskeméti pálinkafőzdejében gyártott barack-különlegességeket illetőleg. E felett nem vitakoznak! Kimondták egyértelműleg, hogy azok kellemes ízűnek és itaplak erejűnek fogva az egészségre jó-tökony hatással vannak. A gyárvezetőség kívánatra küld mutatványzatot a Barack Híradóból.

(X) **Kiss szerencsése nagy.** Vásárlójon osztályországot Kiss Károly és Társa bankházánál. Erzsébet-körút 19. szám.

(X) **Hol született?** Ezen című hirdetésre felhívja t. olvasóink figyelmét a Kiss Károly és Társa bankház. Ezen hirdetésben nagyobb városok vannak felüntetve betűsorrendben és mellettük szerencseszámok. Aki szerencsését ki akarja próbálni, rendelje meg a születési helye melletti sorsjegyet, náha ezen véletlen nagyobb nyereményhez segíti!

Az innsbrucki vérfürdő.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, november 4.

Tegnap nyílt meg Innsbruckban az olasz jogi fakultás és szomorúan igazolta azoknak aggodalmát, akik a megnyitás napjára nagy szerencsétlenség bekövetkezésétől féltek. Ismeretesek az olasz jogi fakultás megnyitásának előzményei. Az osztrák olaszok mindfenyegetőbben léptek föl egy olasz főiskola létesítésének követelésével. A Körber-kormány kénytelen volt engedni és elhatározta, hogy *Rovereto*-ban, ebben a kis iztriai városban állítja föl mindenekelőtt az olasz jogi fakultást, az olasz képviselők kívánságával ellentétben melőzve *Trieszt* városát, még pedig az irredentista mozgalmakra való tekintettel, ahol éppen akkor a közegtanácsot is fel kellett oszlatni osztrákelénes viselkedése miatt. Az olasz képviselőket a kormány elhatározása nem nyugtatta meg, sőt még *Rovereto* reichsrathi képviselője is *Trieszt* számára követelte a teljes olasz főiskolát. A kormány megint meghátrált és most már ugy határozott, hogy az innsbrucki egyetemmel kapcsolatban létesíti az olasz fakultást, de ekkor megint a németekkel gyűlt meg a baja, akik tiltakoztak az innsbrucki egyetem kétnyelvűsége ellen. Hosszu harcok, heves összetűzések után *Körber* akként vélte megoldani a kényes kérdést, hogy szétválasztotta az olasz jogi fakultást az egyetemtől és ideiglenesen külön épületben adott neki hajlékot. De e féltendő szabály most már a németeket is, az olaszokat is elkésztette. A németek meg akarták önni Innsbruck város német jellegét és az olaszok most még bántóbb lármával sorakoztak a *Trieszt*-ben felállítandó olasz egyetem mellé. Az innsbrucki olasz jogi fakultás tegnap mégis megnyílt és a fékezésvetett szenyvedőjeke olyan véres utcai harcok idéztek elő, amely a Körber-kormány történetének le-szomorúbb lapjai közé tartozik.

A véres diákharcok ma a polgárságnak még tömegesebb segítségével megismétlődtek és a rémes dulakodásnak újra több áldozata van. Nagy tüntetés volt az olasz konzulátus előtt és a konzul bevonatta az olasz ezimert a dühöngő tömeg bántalmazása elől. A kormány-meg most már csakugyan egész elvélve és okos-ságára lesz szükség, hogy végre nyugalom legyen Innsbruckban.

A tegnapi éjszaka.

Innsbruck, november 4.

Az olasz jogi fakultás megnyitása alkalmából az olaszok tegnap este diszgyűlést tartottak. Nagy számban jöttek ide sok városból az olasz diákok. A gyűlés a *Fehérkereszt*-vendéglőben folyt le, ahol több olasz tanár és képviselő tüzes beszédeket intézett a fiatalokhoz. Beszédeiket a diákok lelkes *Evve!*-kiáltásokkal fogadták.

— *Olasz egyetemet követelünk Innsbruckban!* *Le a németekkel!* — ordította száz meg száz torok, ugy hogy a lárna kihallatszott az utcára, ahol a német diákok a vendéglő előtt sorakoztak és a dísz-terem ablakai felé fenyegetőleg emelték fel botjai-kat. Az olaszok erre revolverrel rohtak ki az ut-cára és éljenek az olasz egyetemet és szidták a németeket.

— *Innsbruck német város!*

— *Nem engedjük javainkat!*

— *Nincs itt semmi keresztialotok!* — hang-zott a német diákok felelete.

A szóváltás mindhevesebbé vált, utóbb vere-kedéssé fajult. *Egyesre revolverlövésök dördültek el, a másik pillanatban tíz sebesült német vére fest-ette pirosra a követet. Egy Patscheider Antal nevű orvostanhallgató a balkarián, Sterzinger diák a fe-jén, Rudolf Lipót lakatosmester a mellén, Berger Károly helytartósági hivatalnok a lágyékán sebesült meg, Melbach vasuti hivatalnokot és Wacker And-rás rendőrt a lábár érte a golyó, míg Vicio Ma-rius a fején sebesült meg. Hörtangel városi tisztí orvost a lábszárán érte egy golyó, de szerencséjére a nadrágja szelében egy ötkoronás volt, amely tom-pitotta a lövés hatását. Több orvos sietett az utcai harc színterére és a sebesülteket az első kötés után elszállították a kórházba vagy lakásukra. Nemsz-kára rá megjelent Neuner városi tanácsos és iper-kodott a dulakodó diákokat szétválasztani. A néme-tek azonban nem tágitottak, kijelentették, hogy az olaszok löttek és ezért bosszat kell állaniuk. A rend-őrség végre közelépett és több revolveres olasz diákok letartóztatott. A németek véreire verték a rendőroket és az olaszokat.*

Éjjel két óraker futólépésben rohtak elő a tiroli vadászrezd csapatai, mire a tömeg a katonaságot abeugolta. A vadászok szuronysegezve nyomultak előre és e közben állítólag szidták a néme-teket. Ebben a véres kavardásban két embert szuronyval megsebesítettek. *Pezei* festő a szíve táján szurták meg és behallt sebeibe, holttestét a hadtest-parancsnokságra vitték, ahol hü kutájja örkődik felette. *Pezei* egy ösvegy asszonyunk egyetlen fia volt. *Nickmann* fodrászt a karján sebesítette meg egy vadász szuronya. A katonaság fedezete mellett 135 olaszt kísértek be a rendőrségre.

A zavargás az egész éjszaka tartott a lakosság borzasztó izgatottsága közepette. A késő éjjeli órákban lerombolták az olasz fakultás épületét. Az ös-zses olasz diákokat bekisérték a törvényszékre, ahol a vizsgálát megindult.

A város polgármesterei ma délelőtt felkeresték *Schwarzennan* helytartót és hosszabb ideig tanácskoz-tak vele. Követelték tőle, hogy az olasz fakultást azonnal bezárják. Együttal a helytartót és a kor-mányt tették felelőssé a katonaság közelépeséért, amely *Pezei* festő halálát okozta. A fakultás bezá-rása végett *Erler* táviratot intézett a miniszter-elnökhöz.

Ma délelőtt a német diákok zárt sorokban vonultak amaz épület elé, melyben az olasz jogi fakul-tást elhelyezték és élénken tüntettek az olaszok ellen, miközben ilyen kiáltások hallatszottak:

— *Le az orgyilkosokkal!*

— *Le az olasz védoárral!*

A németek szipoltak és kövekkal dobálták meg az épületet. A rendőrség, amely el akarta oszlatni a tömeget, annak tulajerejével szemben tehetetlen volt. A tüntetések még egyre folynak az egész városban. A délelőtti folyamán egy olasz a Burgbrannenél több némettel tüzött össze. Az olasz védelmére revolvert rántott, mely azonban csütörtökön mondot, mire a németek rávetették magukat és rutál oltatták. Az olasz végre is egy közeli házba menekült.

A polgármester és az alpolgármester délelőtt megjelentek a helytartónál és felkérték, hogy az

olasz fakultást zárassa be. Hasonló táviratú kérel-met intéztek a miniszterelnökhöz is, aki azonban eddig nem intézkedett.

A lapok ma reudikivüli kiadásban grászkeret-ben jelentek meg. A lap homlokán ez a felírás:

— *Német vér foly!*

Innsbruck városa impozáns grászmenetet fog rendezni a véres utcai harc halottjainak. A katonaság csak reggel 4 óraker tért haza a kaszárnyába. Hir szerint *Jenő* főherceg ellenezte a katonaság közevényelését, de a helytartó mégis elrendelte ezt, de csak akkor kapott katonaságot, miután írásba fordult a végett a hadtestparancsnoksághoz.

Hartel közoktatásügyi miniszter sokáig kon-ferált *Koerber* miniszterelnökel. A kormány utasi-totta az innsbrucki hatóságokat, hogy mindenek-előtt és mindenáron a rendet kell helyreállítani és elejét kell venni a zavargások megismétlődésének. Arról a kérdéseről, vajjon meghagyják-e az olasz jogi fakultást Innsbruckban, a kormány csak délután fog határozni.

A *Corriere della Sera* az innsbrucki véres eseményekről írva, hangsúlyozza, hogy azokat előre lehetett látni és azért könnyen el lettek volna kerül-hetők. Reméli, hogy az olasz nemzetiség üldözésének ez utolsó fázisa után végre Ausztria olasz területén létesítik az egyetemet.

A mai véres nap.

Innsbruck, november 4.

Ma délben több ezer főnyi német diák és polgár az olasz egyetemi fakultás elé vonult, a kapukat be-törte s nagy lármával betódult az épületbe. Odabenn jeldultak a *lanternmekel, a berendezést darabokra szúrták* s az ablakokon át kihajították az utcára mind-ent. Valahányszor egy-egy butordarab az utcára repült, a lenn álló tömeg zúgó *heil*-kiáltásba tört ki. A rendőrség tehetetlen volt az elkeseredett tüntetők-kel szemben. A rombolás félóra hosszat tartott. A *Li-beneck-Strasse* csupa rom. Az olasz jogi fakul-tás házáu egy ablak, egy ajtó nem maradt épen. Az olasz nyelvű hirdetőnyelveket leszakgatták és éktelen lárna kövekkel elégették. A pusztítás után a sokaság a kormányt és az olaszokat átkozva, a tartománygyü-lés épülete elé vonult. Utközben bevették az olasz kereskedők kirakatait. A sok ezer főnyi tömeg fű-työlve és kurjongatva hőmpölygött végig a *Mária Theresiastrassén*, a helytartóság előtt tüntetést ren-dezett lárt *Schwarzennan* helytartót ellen s *ablakait bezúzta kövekkel, botokkal*. A helytartóságtól a tüntetők a tiroli eszázvadászok kaszárnyájához men-tek. Az inspekciós tiszt fegyverbe állította a készen-lélet és szuronyt szegeztetett, mikor a tömeg köze-ledett. A tüntetők szidták és gyonyolták a vadászkatona-nákat. Az őrség parancsnoka őrzáratot küldött ki, hogy tisztítsa meg téséget a tüntetőktől.

Városszerte igen nagy az izgatottság. A néme-tek a sebesültek vércével keresztel festettek a lerom-bolt épületek falára. Az olasz kereskedők üzleteit kövekkel bedobálták. Az olasz képviselők ma reggel lefegyverezték az elpusztított házakat. A városi a katonaság még reggel is megszállva tartotta. A letartóztatott olasz diákok, akiknek száma 137, még most is az országos törvényszék fogházában vannak. A kaszárnyákban a helyőrség naphosszat készen-lében van. A sebesültek közül csak harmincan je-lentkeztek, a többiek elhunekültek.

Erler alpolgármester, reichsrathbeli képviselő Bésbe utazott, hogy a kormánytól a németek érde-keit képviselje. A városi tanács felhívást intéz a la-kossághoz, hogy viselkedjék józanul.

Arra a hírre, hogy báró *Schwarzennan* helytartó a ma esteli bécsi gyorsvonattal elutazik, sok ezer főnyi tömeg gyülekezett a vasuti állomás előtt és zajos tüntetést rendezett ellene. Vágtatva ért ki egy eskadron lovasság, amelyet a nép pfuj-kiáltásokkal fogadott. A helytartó nem utazott el, de a tüntetők azért még sem tágitottak, hanem követelték, hogy előbb vonjonul el a katonaság. Ez meg is történt, aztán a tüntetők is visszaszállingóztak a városba.

A németek grászlobogót tüztek ki házaikra.

Innsbruck, november 4.

Egy *Gentilini* Alajos nevű pénzügyigazató-sági hivatalnok ma délután lakásának ablakából revolverrel lött az alatt elvonuló tüntető németekre. A felbőszült tömeg behatolt a házba, *Gentilini* ki-

harcotlós az utócsa s átadták a rendőröknek. Délután ismét többen jelentek be, akik tegnap éjszaka megsebesültek.

A letartóztatott olaszok közé jutott véletlenül Goldbacher Acistides, a milai *Secolo* tudósítója is, aki lapja megbízásából utazott Innsbruckba. Az olasz konzulátus és a külföldi lapok levelezőinek testülete közbenjárta Koerber miniszterelnöknek, de a *Secolo* levelezője eddig még nem szabadult ki.

Délután 5 órákor.

Fél négy órákor a tüntető németek az Európa-fogadó elé vonultak s követelték a tulajdonostól, hogy szolgátsa ki az ott megszállott olasz képviselőket, de azok már akkor elutaztak a városból. A fogadótlól a tömeg lármázva, kurjongatva *Leibrecht százados* lakása elé vonult; ő volt az, aki éjszaka a katonaságot a tüntetők ellen vezette. A kapitány *Abel* vezette, aztán a Hofburg előtt csoportosultak és bevették gróf *Trappuné*-k, a helytartó anyósának ablakait. Később az olasz konzulátus előtt rendeztek tüntetést. Az olasz címet és feliratot a konzulátus bevonta.

A városi tanács ma délután rendkívüli közgyűlést tartott.

Gróf polgármester beszámolt a hallatlan vérontásról s azt mondta, hogy az olaszok zerszerűen rendezték a merényletet a németek ellen. A német lakosságra sortűzetet adtak. A kivonult katonaság parancsnoka megtámadta a polgárokat s az még nőtte az ingerültséget. A polgármester bejelentette, hogy a város középületeire gázsztobogót tüzetelt ki és a véregetés eldobatott a város köztérén nagy pompával fogják eltemetni. A városban csak akkor lesz nyugalom, ha a kormány azonnal bezáratja az olasz jogi fakultást és szigorúan megbünteti a vételéseket.

Azután *Ester* alpolgármester tett jelentést a helytartóval folytatott tanács-kozásokról s azt mondta, hogy mióta a Hofburg áll, olyan kemény szavakat még soha nem mondtak helytartóknak. A helytartó kezét vér fertőzte s azért nem tűrik, hogy megma-adjon állásában. Ezt határozatilag kimondotta a városi tanács s ezzel a közgyűlést véget ért.

Este 10 órákor.

Este kilenc órákor az olasz diákok véletlenségből rálöttek egy társukra, *Possini* egyetemi hallgatónak, akinek sértésvesztése. Azt beszélik a városban, hogy bár *Schwarzzenau* helytartó mégis elutazott Bécsbe. A polgármesternek a német lakosság este lelkes évációt rendezett.

Innsbruck, november 4.

Itteni politikai körökben azt tartják, hogy az innsbrucki események nagyon káros befolyással lesznek a parlament munkaképességének helyreállítására és nem lehetetlen, hogy a kormány állását is megrendítik. Azok a jelentések, hogy az olasz konzulátus előtt tüntetések voltak, a diplomáciai körökben kínos feltűnést keltettek s azt hiszik, hogy abból komplikáció támadhat, hogy az olasz címert be kellett vonni, mert előrelátható, hogy az olaszországi városokban szintén demonstrációkat fognak rendezni az osztrák-magyar konzulátusok ellen. Magától értődik, hogy a külügyminisztérium hajlandó megadni a legteljesebb elégtételt.

FŐVÁROS

A huszmilliósi kölcsön. Három bank, amint azt megírtuk, a *Pesti Hazai Takarékpénztár*, a *Felvidéki Hitelbank* és a *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* ajánlatot tett a fővárosnak a burkolási munkákra felveendő huszmilliókoronás kölcsön finanszírozására. Az ajánlatot *Matuska* Alajos helyettes polgármester elnöklésével ma tárgyalta a kölcsönügyi bizottság. Az ajánlat részletei ezek:

A bankcsoport 20 évi törlesztésre adja a 20 millió koronát községi kötvényekben. A kötvények árfolyama 97 korona, a kamatláb 4.2 korona. A törlesztés 39 félévre szól, a kamat félévenként előre fizetendő. Az évi törlesztés összege 1,512,000 korona, félévenként 756,000 korona. A főváros a kölcsönösszeget egyszerre kapja kézhez, miután azonban a felhasználást 5—7 évre osztotta fel, köteles a fel nem használt töltést a bankcsoportnál letétképp elhelyezni. A bankok a betét után, tekintet nélkül a betéti kamatlábra, 3.75 százalékot fizetnek. A kölcsönt 1905,

június elsejétől 1925. január elsejéig kell betörleszteni.

A kölcsönügyi bizottság a bankcsoport ajánlatát elfogadásra ajánlja a közgyűlésnek.

A dohánygyárak kitépítése. A pénzügyminiszter az Erzsébet- és Ferencvárosban lévő dohánygyárakat, valamint a dohány-beváltó hivatalt ki akarja telepíteni s kéri, hogy a főváros engedjen át a leltári árban, megfelelő területet. A pénzügyi osztály javasolja, hogy a megfelelő telkeket engedjék át a VII. és IX. kerületek külső részeiben. A telek-eladói bizottság pedig a dohány-beváltó hivatal részére a Koldusföldet ajánlana föl a miniszternek, de minden telket csak a forgalmi értékben. A pénzügyi bizottság ma elfogadta a telek-eladói bizottság javaslatát, de *Városszói* javaslatára kimondottá, hogy elébb szerezenek értesülést arról, vajjon vannak-e a kincstárnak olyan telkei, amelyeken a dohánygyárakat megépítheti. A dohány-beváltó hivatal illetőleg pedig felhívja a miniszter figyelmét a VI. kerület külső részeiben lévő fővárosi telkekre.

SZÍNHÁZ, ZENE

A makranczos hölgyek. *Lincke* operettje, a Király Színház elhunyt szövegírójának legnagyobb sikerű darabja ma új életre kelt. A makranczos hölgyek teljes frissességben, jókedvűben, vívmányában érték meg ezt a reprizt és most bizonyára jó ideig urai is maradnak a helyszínek meg a repertoárnak. A közönség örömmel látta viszont ökoit; hiszen olyan kedvesek, egyszerűek, izléses és izléstelen színpadi trükkök föl mentesek ezek az athéni menyecskek, akikhez leszál az Olympusról maga *Amor* is. Szóval: az operett romantikus, bájos szövege és megvesztegetően szép zenéje ma sem tévesztette el hatását és a repriznek teljes volt a sikere. De teljes volt a sikere ezuttal is *Fedák* Sárának, aki klasszikus egyszerűséggel, finom humorral és fenomenális táncműveléssel jár-táncol, éneklő és táncoló Lyzisztrátát. Mellette *Bánó* Irén, *Fereny* Károly, *Thury* Eleonór tünettek ki. A *Szamosi* Elza és *Margó* Zsuzsa pompás alakításait — sajnos — nélkülözniük kellett a repriz estjén: ők már nem tagjai a Király Színháznak. Az ő alakításuknak feltűnően gyönyörű kópiát nyújtottak *Hidvéghi* Margit és *Szathmári* Zsuzsa. Az előadást mindenképp magával ragadó tüzellel-hévell dírgalta *Kontli* József.

Pálmai Ilka a Népszínházban. A Népszínházban december hónapban kerül színre *Béldi* Izor és *Fehér* Jenő operettje: *A kilteltű hercegnő*. A főszerepet, mint értesülünk, *Pálmai* Ilka játszása, akinek vendég szereplésére vonatkozó szerződését ma írták alá.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ Halálos ítélet. Zsemlye István és Vizmai Imre zalaezerségi kanizsok április negyedikén a gályi erdőbe esalták *Talács* János zalaezerségi vagyonos kereskedőt, az erdőben aztán meggyilkolták és kirabolták. Vizmai bunkósbottal fejbévágta, Zsemlye pedig szíven szarta. A zalaezerségi esküdt-bíróság halálra ítélte Zsemlye Istvánt, aki a gyilkosság tervét készítette, Vizmai Imrét pedig *lizen-öltéri* fegyházbüntetést szabott ki. A Kuria ma a benyújtott száműzési panaszokat elutasította, azután zárt ülésben határozati afölött, vajjon ajánlja-e kegyelemre a halálraítélteket?

§§ Akasztás Debrecenben. *Kriszlay* Traján huszonháromeves debreczeni közlegény januárban szabadult ki a börtönből, ahova azért került, mert meggyilkolt egy közhuszárt. A haditörvényszék halálra ítélte, de kegyelemből két évi várfogságra változtatták a büntetését. Alig, ki szabadult a fogságból, megölte az örsvezetőjét. Most már másodszer ítélték halálra, de ezuttal nem kegyelmeztek meg neki. A halálos ítéletet ma reggel hajtotta végre *Bali* Mihály hóhér. A delinkvens a börtönben egykedvűen viselkedett, csak az utolsó órákban tört meg. Mikor a bitó alá vezették, arra kérte a hóhért, hogy gyorsan végezzen vele, aztán remegő hangon így szólt *Schuschner* őrnagyhoz:

— Még egyszer párdont kérek, őrnagy ur! Az őrnagy nem felelt, mire az elítélt még ezt mondta:

— Isten áldja meg mindnyájukat! Isten irgalmazzon nekem!

Szavait elnyomta a dobpergés és most már gyorsan végzett vele *Bali* Mihály. Halálutolsója 60 percig és hét másodpercig tartott. A kivégzett katonát a tyújtávírtában értesítették fia sorsáról.

SPORT

× **Alagi versenyek.** A második nap programja érdekesnek ígérkezik. Nagy mezőnyök indulására van kilátás, különösen a főtutamban, az Sikatori gátversenyben. Típusaink:

- I. **Oczi—Rendetlen.**
- II. **Perkál—Mirane.**
- III. **Hóstrmann—Hogy volt!**
- IV. **Kortcs—Gombás.**
- V. **Eye to Hounds—György.**
- VI. **France—Mormglen.**

× **Bécsi versenyek.** A szombati futtalanok sen, helyeznek különösebb sporteseményt kiállításba, miélt is röviden típusainkra utalunk:

- I. **Páros—Telcs.**
- II. **Dora—Thea.**
- III. **Camperdown—Ka Gall.**
- IV. **Rézi—Vino Tinto.**
- V. **Csopó—Péchy-ist.**
- VI. **Marcheuse—Tokaj.**
- VII. **Ito—Karikás.**

TÁVIRATOK

Bern, november 4. Azt hiszik, hogy *Luzern*ban ma vagy holnap írják alá a német-svájc keréke-delmű szerződést.

A szélsőbali osztrákok.

Salzburg, november 4. A parlamenti gyűlés a *Huber-féle* indítványt illetőleg, amely a cukorkérdésre és a Magyarországól való gazdasági különváltásra szükséges előkészítő lépésekre vonatkozik, elhatározta ma ülésén, hogy sürgősen felszólítja a kormányt, hogy vonja vissza a vám- és kereskedelmi egyezmény ellenével és szavaival ellenkező, elkorlátolmányt és minden készítsen elő, hogy a gazdasági különválás esetén *Ausztria* készen álljon.

Francia képviselőház.

Páris, november 4. A képviselőház megkezdte a töltés kondukt-listákra vonatkozó interpelláció tárgyalását. *Guyot de Villeneuve* képviselő kijelenti, hogy a felelőssége a hadügyminiszter terheli, mert ama tények, amelyeket a szónok a múlt héten hozott fel a kamarában, valóknak ismertettek fel és mert *André* tábornok misem tett a hibásk ellen. Hozzáteszi, hogy bizonyosult, hogy *André* tábornok néntekén nem mondott igazat. (Élénk tetszés jöbbszóll.)

André tábornok hadügyminiszter emlékeztet azokra a katonai incidensekre, amelyek a Dreyfusügy alkalmából felmerültek és a köztársaság élnöke ellen irányult ellenséges tüntetésekre, amelyekben fizettek is résztvevtek. Felszól azután olyan tényeket, amelyekből kitűnik, hogy a hadseregben nyugtalanító tünetek mutatkoztak. Mikor ő miniszter lett, mindenütt megnyilvánult a klerikális türelmetlenség. (Tökfáltsok: Moudjon nevetek!)

Jagel tábornok: A miniszter hazudik. (Zaj és mozgás.)

A miniszter (folytatja): Négy évi erőfeszítés után sem sikerült még érvényre juttatni a tisztárlanban a türelmetlenséget. Tudatában van annak, hogy kötelességét teljesítette és ezért harcol ellene a reakció. Nem ragaszkodik gőresösen társaihoz, de tekintettel a mostani harcokra, megmarad helyén, hogy a köztársaságot védelmezze.

Hosszabb vita után a kormányzatnak szavazhatóságával bíztalvat szavazták. A szavazás közben *Sylveton* képviselő és *André* úszvészek és *Sylveton* a hadügyminisztert felpanozta. *Sylveton* a fegyveres örök vezették ki a tereméből.

Páris, nov. 4. A *Figarónak* cikkei következtében ma délelött párbaja volt *Colmet*-nek, a *Figaro* igazgatójának *Brymond* Ars kapitánygyal. Kétszer történt golyóváltás. Sebesülés nem történt, az ellenfelek kibékülve távoztak.

A Budapesti Napló telefonja.

Szerkesztőség 36-86
Kiadóhivatal 54-39
Fiók-kiadóhivatal 185

KÖZGAZDASÁG

A malmok őrlepkéssége. A budapesti malmok tegnap elhatározták, hogy üzemüket őrlepkésségüknek körülbelül 30%-ával korlátozzák.

Áru- és értéktőzsde.

November 4.

A budapesti gabonátőzsde.

Mérsékelt kínálat és ugyanolyan kereslet mellett készbuza csöndes irányzatú volt és forgalomba került 15.000 mmt. változatlan áron...

Eladott:

Buza: Tiszavidéki: 300 q, 81 k, 10.225 K 370 c. 80-5 k 10.20 K 100 q. 80-5 k 9,90 K, 200 q. 80 k, 10,05 K 110 q. 80 k 10,05 K, 100 q. 80 k, 9,85 K, 1250 q. 79-5 k, 10,15 K, 100 q. 79-5 k 9,90 K; 100 q. 78-8 k, 9,80 K, mind három hónapra.

Szarvasi: 1300 q, 80-5 k, 10,275 K, mind három hónapra.
Pestmegyei: 80 q, 37 k, 9,55 K, 1250 q, 20 q 78 k 9,45 k, 1250 q, mind három hónapra.

Bánsági: 1500 q, 79-7 k, 10,00 K, 2300 q, 79 k, 9,85 K, mind három hónapra.
Szt. István: 3000 q, 75-4 k, 9,90 K, mind három hónapra.

Rozs: 300 q, 7,425 K, 300 q, 7,425 K, 100 q, 7,55 K, 100 q, 7,50 K, 200 q, 7,50 K, 400 q, 7,475 K, 300 q, 7,4-5 K, 500 q, 7,4 kpt. kocsi rakva.
Burgonya: Dunántúli fehér 100 q, 7,43 kpt, pa társra, (az árak 80 kilogrammonként és koronáértékben értendők.)

A késszerűlet hivatalos árjegyzése.

Table with columns for Buza, 50 kilogramm ára, and 50 kilogramm ára. Rows include Tiszavidéki, Pestvidéki, Fejérmegyei, Pestvidéki új, Bánsági új, Szerb, és Római.

Table with columns for Minőség and Ártyalom. Rows include Rozs, Árpa, and Képzés.

A délutáni határidőüzletben kedvtelen volt a forgalom.

Kötötték: Buza áprilisra 10.04-9.99-10.01 kor. zár. 10.-10.01 kor.
Rozs áprilisra 7.81-7.81-7.84- zárlatkor 7.84-7.85 Tengeri májusra 7.43-7.42-7.43- zárlatkor 7.43-7.44 Zab áprilisra 7.15-7.16-7.14 zárlatkor 7.14-7.15 koronán.

A délutáni határidőüzletben nyugodt volt az irányzat.

Kötötték: Buza áprilisra 10.02-10.01-10.02 kor. zár. 10.01-10.02 kor. Buza októberre kor. zár. kor.
Rozs áprilisra 7.83-7.84 kor. zár. 7.81-7.85 Rozs októberre kor. zár. 7.81-7.85
Uj tengeri 1905 májusra 7.42-7.45-7.43 kor. zár. 7.42-7.43 kor.
Tengeri szeptemberre kor. zár. kor.
Zab áprilisra 7.14-7.13 kor. zár. 7.13-7.14 kor. Zab októberre kor. zár. kor.

A budapesti terménytőzsde.

Table with columns for Készárú and various goods like Disznósír, Szalonna, Határidő, Szilva, Szilvaiz, and Horemag.

A budapesti értéktőzsde.

A mai tőzsde figyelem inkább a helyi értékek felé fordult. Már régen nem történt meg, hogy olyan nagy mennyiségű kötés fordult elő a helyi értékek piacán mint ma.

Valuták és devizák irányzata változatlan. 20 frankos arany 19.04-19.10 kor, 20 márkás arany 23.50-23.55 korona.

Az előtőzsde irányzata kedvező volt csekély forgalom mellett.

Előfordult kötések: Osztrák hitelrészvény 672.-673.25 kor. Magyar hitelrészvény 791.-783.- kor. Osztrák-magyar államvasút részv. 658.-658.75 kor.

A déli tőzsde irányzata ellanyhult.

Előfordult kötések: augusztus végére: Magyar aranyjárdék Magyar koronajárdék Magyar hitelbank részv. 792.50-791.- Jelzálogbank részv. 517.50-518.- Leszámitoló bank részv. Rimamurányi vasút részv. Közti vaspálya részv. 576.- Városlátogatás vasút részv. 339.-338.- Osztrák hitelrészv. 673.75-671.50 Osztrák-magyar államvasuti részvény 657.-656.75 Déli vasút koronán.

A helyi értékek piacán Magyar aszfalt részvények 185.50, Salgótarjáni kőszénbánya részvények 678-680, Danubius részvények 118-119, Magyar cukoripar részvények 1800-1810 és Adria részvények 475-478 koronával kerültek forgalomba.

Díjhatározások: Osztrák hitelrészvényekért hónapra 6-7 korona, 8 napra 13-15 korona, nov. végére 28-25 korona.

Az utőtőzsdén az árfolyamok változatlanok.

Zárlatkor maradt: Osztrák hitelrészvény 671.50.- Magyar hitelrészvény 791.- Osztrák-magyar államvasút részv. 657.50 Déli vasút részv. Leszámitoló bank részv. 457.50 Jelzálogbank részv. Rimamurányi vasút részv. 517.25.- Közti vaspálya részv. 576.- Városlátogatás vasuti részv. 339.- Erzsébet szanatórium sorsjegyek 8.25-9.25 koronán.

A bécsi gabonátőzsde.

Teljesen üzletellen volt a gabonátőzsde. Az irányzat lanyhulás felé hajlik, az árak azonban változatlanok.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsde magasabb külföldi jegyzésekre szilárdan indult. A magyar hitelrészvényeket budapesti számlára vásárolták. A külpiacban ma nagyobb fizetés, képtelenség történt. Alpisi részvények emelkedtek.

Jegyzések: Osztrák hitelrészvény 672.-673.25 kor. Magyar hitelrészv. 791.5-793.75 kor. Anglobank 2-3.- koroná Alpeji bányarészvény 4-5.- 488.50 kor. Osztrák-magyar államvasuti részv. 657.- 658.- kor. Rimamurányi vasút részv. 516.50-518.- kor. Májusi járadék 100.05 kor. Magyar aranyjárdék 119.- kor. Magyar koronajárdék 98.05 kor. Osztrák koronajárdék 99.95 kor. Dohány részv. Török sorsjegy 13.- koroná.

A déli tőzsde irányzata ellanyhult. Az említett fizetési képtelenség 100.00 koronára rugott.

Jegyzések: Osztrák hitelrészvény 671.50 kor. Magyar hitelrészvény 791.50 kor. Unionbank 541.- kor. Anglobank részv. 283.- kor. Osztrák magyar államvasuti részv. 656.50.- Déli vasút részv. 89.50 kor. Magyar koronajárdék 98.05 kor. Alpeji bányarészvény kor. Rimamurányi vasút részv. 518.- kor. Török sorsjegy 132.25.- kor. Májusi járadék 100.05 kor. Osztrák koronajárdék 99.95 koroná.

A déli tőzsde zárata nyugodt. Berlinből Port-Arthur esetét jelentették. Magánamatláb 3/4-3/5 szuszálék.

Jegyzések: Osztrák hitelrészvény 672.-673.25 koroná Magyar hitelrészvény 791.- koroná. Anglobank 283.50 kor. Alpeji bányarészvény 487.50 kor. Osztrák-magyar államvasút részvény 656.50 kor. Déli vasút részvény 89.50 koroná. Rimamurányi vasút részvény 517.- koroná. Májusi járadék 100.05 koroná. Magyar aranyjárdék 119.05 koroná. Magyar koronajárdék 98.05 kor. Osztrák koronajárdék 99.95 kor. Dohány részv. Török sorsjegy 13.- koroná.

Különfélék.

Aljánok szép és egészséges idei diót métermérszaját huszonnyolc koronáért Nagyvárad vasútlátogatás utánvétel mellett. Vagyonvédelmi árengedmény. Guttman Sámuel Nagyvárad. 21892

OV D A FELESEGEDET.

Minden esziadira néve legfontosabb könyvet a gyórnokadástól több mint 100 kötetes irattal, díktetve költ 30 fillér magyar forint helyébe előlenné, (nyitva 30 fillér.) A. Kaupa asszony Berlin, S. W. 237. Lindenstrasse 50, 30719

TÁRSAT.

Keresek 100 forintot érő iradalmat 150 forinttal. Nem szakított betéteket. Ajánlatokat a Társulat kiadóba kérek. 3028

Olcsó hirdetések.

Ördög vezér letételeivel vétele 3-10.- 200 k. 100 holdas szántó, fölterthető gyep és kaszáló hirtok Tázlárán és Burgazon Bóvethét Ganzer Sándor. Kálcsa. 21894

BORJUHUS!

hátulja naponta frissen szállít 5 kg. Kosárban 2 fr 30 k. franco budoff uj fehér fozott 5 kg. csomag 13 fr. fosztatlan 7 fr franco Chr. Jagolinier Podwojenski. 3028

ZÁLOGÉRTÉKELÉSEK.

bármiről, vidékről is, butorokat, egész házaszártyákat, rágcsákat, óng hamis fogakat, valamint minden előfordulást vesz Wishegor János, Nagyvárad-utca 7. Lovasbánya. 3028

TELE SZÖLÖK.

legnépszerűbb fajtaként, muskotályt 5 koronáért, sáslalt 1 koronáért szállít 5 kilós postaköszoraktant Müller Szidónia, Gyöngyös. 3027

OKLEVÉLES.

szülészeti segélet nyújt lakosaink mindenkor szülőnél fogad Aradi-utca 32. I. sz. Dedinszkyé. 31972

CSELEDEKET.

legelőb kapható Bressany elhelyezkedés által Előzetes 6. vidékre 18.- 6523

HASZNALT.

főfürőkapható fehérméretű stb. veszek legmegyaszabás árban Matray László-utca 16. ártó 10. 6527

REZETTÉTESEK.

arany- és ezüstmunkák olcsón árulmányos árúkat Grinberg Armin Béla örökösök óras és ékezetkesekédeké, Budapest, IV. Váci-utca 30. I. sz. Haris bazar. 31972

KANARI MADARAK.

kanaryamadrak, gyönyörű madarak, a kihalásból megmentésükért a márkáért, nöstények és 10 fillér márkáért kaphatók ünnepelt kiadás. Kiszerezés 10 napon belül megrendelésre. Jelenleg az egészséges, nyugodt és élelőképességű. Árjegy 10.- Gyöngyös, Zichnerai, Thale a. Harz. Hüttenstrasse 21. 31442

HOLGYEK.

hossza klinikai gyakorlati alru. megbízható szülészes tanácsot, segélyt nyújt, titoktartással szülést elősegít. Nagy István, Baross-ter 16. Keleti pályaudvar közelében. 31940

AJTOK, ABLAOK.

használtak és újak, csatlakozások, portálok, keretek, vasvezetékek, olcsón kaphatók Lefkovits Jánosnál, Budapest, Kőrösi-utca 10. a nyugati pályaudvar közelében. 31940

STABIL GÖZGEP.

fel létező összes állatészék 12. körüli eladó. Marosán, Pákozti-utca 6. szám. 21973

MAIDINGER RÁLYHA.

két szobás háza, konyha, földsz. eladó, Marosán Pákozti-utca 6. sz. 21973

Fejéti 6 K-tól felj. Ulster 8 k. Telikabát 10 u. Jaquet 4 u. Ferenc József kab. 6 u. Nadrág 4 u. Mellény 1 u. ROTHBERGER JAKAB - néj, Kristóf-ter 2. sz.

Budapesti gépzemű fémgyártó gyár készíti mindenféle gépezeteket, szerszámokat, műanyagokat, meret szerint. A szokásos ma legújabb levő ablakok és ablak készítése vannak. Csakias Úllai-ut 123.

BUTOR mindenféle, melyben lezártított árban. Sürgösen eladó. Steinberger Manó hátról: Károlyi, Teréz-utca 40

Polgari iskolai magánvizsgálatra, javítás, vizsgákra, rejtettre, előzetes tanácsokkal, felkészítéssel. Magantantatók tanfolyama. Dembinszky, a. 22.

Veszek és eladok zalogból kiváltott arany és ezüst tárgyakat. Eladó ezüst ékszerek 1/2 árt. feloldás vagy más elvételre 6 árt. Arany gyűjtemény szép kiv. ellen 1. 2-20-10 kezdve, ezüst szelvények 5 frtól kezdve, nól arany érték 10 frtól kezdve. Nagy válogatás kék-köveket, Aranykék, Berzmentva kékűk, Fuchs David utca IV. Váci-utca 1. I. 5.

Kérjen ön árjegyzéket!! Pontos kiszolgálás!

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE. 1 rugyati 1 helyégre, 1000, vánkó és f. árték 60 k. 1 rugyati 1000, vánkó és f. árték 60 k. 1 rugyati 1000, vánkó és f. árték 60 k.

Rugyanta 10 önyvöcsök 1000, vánkó és f. árték 60 k. 1 rugyati 1000, vánkó és f. árték 60 k. 1 rugyati 1000, vánkó és f. árték 60 k.

Budapest, Kőrösi-ut 27. Főhivatal: Váci-utca 47. Szólti Györgyök keresztemek.

Napirend, 1904. november 5.

Napló: Szombat, november 5. Réna. kath. Imre herceg, Prof. Imre, Görög-ország (október 23.) Jakob, Zsidó: March. 27. Sabbath Chaja Sarah. Nap kel: 6 óra 55 p. — nyugszik: 4 óra 20 p. Hold kel: 8 óra 26 p. éjjel — nyugszik: 3 óra 26 p. delután. Hold a földközélen 1 órákor delután. — A miniszterek nem fogadják. — A király érkeése a nyugati pályaudvaron este fél 8 órákor. — A képviselőház ülése fogad 11—12-ig. — Az állami tisztviselők országgyűlésének választmányi ülése 5 órákor Albrecht ut. 11. számú helyiségben. — A szék sör társaság újadalma a tiszti kaszinóban. — A kereskedő ifjak társulatának estélye Andrásy ut. 25. számú helyiségben. — A Művészet és művelődés négyesület zsűrija a katolikus körben 5 órákor. — A Ganygári dalkör hangversenye a terézvárosi kaszinóban. — A nemzeti tornagyűlésület külső versenye este 7 órákor. — Ellenőrzési széklet a honvédségnél az első huszárezredhez tartozókkal, a közös hadseregnél a 68-ik gyalogezredhez, illetve a 16-ik helyőrségi kórházhoz tartozó legénységgel. — Nemzeti Szalon Strobenz Frigyes gyűjteménykiállításának bemutatása a sajtó részére. — Könyves Kálmár művészeti szalon tartalata (Nagymezőutca 37.) nyitva díjtalanul egész nap. — Nemzeti Múzeum: Hétfőn és csütörtökön: Természettud. tár. Kedden és pénteken: Régész. tár. Szerdán és szombaton: képtár Szerdán és szombaton április hónap 1-től 1 november 1-ig: Néprajziak tára. (IX. Csillagutca 3.) Vasárnap délelőtt 9—12 óráig a fenti gyűjteménytárak, Naponként: hétköznapokon, július és augusztus kivételével Széchenyi országos könyvtár olvasóterme reggel 9 órától delután 4 óráig, szombaton reggel 9 órától delután 1 óráig van nyitva.

SZÍNHÁZAK

Budapest, 1904. október 5.

Várszínház.

7 órákor.

Váljunk el.

Vígjáték a félvillában. Írta: Sándor V. és Nyáry E. Fordította: Fáy J. Béla. Személyek: Des Francles Nádor Wallontain-né Boér Cyrreus Földi T. Valognan Hobery Grafzoon Horvath Hobery Clavigneau Palfiffy Valognan Hobery Brienne-né K. Gots L. Josephine Kezseri

Magyar Színház.

10 órákor.

Fecskék.

Operett 2 félvillában egy előjátékkal. Írta: Odéonczay. Fordította: Mérei Adolf. Zenéjét szerzezte: Harry Herbay

Balvát Ráthonyi Blanchard Héday Brind B. Szabo Pomponetta Kornai Jóna Székely Fokosok Stáhlend Plantarone Gárdai Cecile Rallai Lavrinova Iranyi Margit Rukát Fancsaca Helai Margit Szengyörgyi

Díszor

Vasárnap: d. u. Az helyiségny. Elő: Fecskék.

Király Színház.

10 órákor.

Király-utca 71.

Makranczos hölgyek.

(Lyceumt.)

Operett 2 félvillában. Írta: Hollen-Baekler. Fordította: Molnar Ferencz és Faragó János, zenéjét szerzezte Lindner Pal, Rendező: Ifj. Bokor József.

Személyek: Themisztoklész Ferenczy Leonóráz Thury Gyöngyösi Barcha Hédvigh Nagy Pálffy Chryslar Bano Paulina Gratal Paulina Torma Klós Kornai Nikusz Oláh Egy amann Csury Poloz Szatmáry

Díszor

Vasárnap: Aranyvirág d. n. Robin Hood

KIADOTULAJDONOS:

A MAGYAR HIRLAPKIADO RESZVÉNYTÁRSASÁG.

Minden sorsjegy nyert. Jászai-V-sorsjegy Erzsébet-sorsjegy 36 havi részletfizetésre. 36 havi részletfizetésre. Fleissig Sándor bankház Budapest, Erzsébet-körút 2.

KATAPHORESE Uj gyógymód! IDEG-, NEMLI-, Dr. Mitzger Tivadar

LEGSZERENCSESEBB BANKHÁZ A HECHT BANKKÉZ FERENCZIEK TERÉB. FIOK-ERZSÉBETKÖRÚT 32.

A budapesti értéktőzsde árjegyzései 1904 november 4-én.

Table with multiple columns: Utolsó ártályam koronában, Utolsó ártályam koronában, Utolsó ártályam koronában, Utolsó ártályam koronában. Rows include various financial instruments like Allampapírok, Bankok, and various bonds.

SZINHÁZAK

Budapest, 1904. november hó 5.

Nemzeti Színház.

11/8 órákon.

Vén leányok.

Vigjáték 4 felvonásban. Írta: J. M. Barrie, Fordította: Mihály József

Valentina Richards	Mihályfi Molnár	Phoebé Izsák	F. Márkus Nagy
Spicer Elades	Rózsaheryi Gyenes	Fanny Hourietta	Y. Molnár
Egy érceseter Tomson	Halász Harriette	Charlotte	T. Vízvári
Isabella Susan	Báthori Lány	Harriette Patty	E. Lenkei
			Paulai Jászai

Műsor:

Vasárnap: Cyrano de Bergerac d. u. Denise.

Magy. Kir. Operaház.

7 órákon.

Lohengrin.

Regényes dalmű 3 felvonásban. Szövegét és zenéjét írta: Wagner. Richard. Fordították Böhm G. és Ormay F.

Henrik Lohengrin	Noy Anthes	Gottfried Telramund	Langor Beck
Erabrandt	Vasquezné	Ortrud	Berta

Műsor:

Vasárnap: Hunyadi László.

Népszínház.

7 órákon.

A löcsei fehér asszony.

Enckes történelmi színmű 7 képből. Jokai Mór regényéből írta; Faragó Jenő. Zenéjét összeállította: Barna József.

I. kép: A «Ketterhüschchen».

Andrássy Korponai Gábor	Sármal Furedi Székely Dezón	Aludra József Venczelus Kornelius Pelargus De Hortis	Kiss Pestő Kovács Haskó Doktor
-------------------------	-----------------------------	--	--------------------------------

II. kép: Regina me.

Andrássy Istv. Korponai Gábor	Sármal Furedi Székely Dezón	Kristinka De Be'leville Pelargus Blumevitz kap. Rusnyák A.	Sugár Pazmán Raskó
-------------------------------	-----------------------------	--	--------------------

III. kép: „Zsófia”.

Zsófia Ferkó	Gardi A. Abelevszki M.	Joska Br. Andrássy	Csáti Lubinszki
--------------	------------------------	--------------------	-----------------

IV. kép: „A jégbarlang”.

Fabrizius Antal Korponai János	Szabó Furedi	Juliana Pelargus	Székely Raskó
--------------------------------	--------------	------------------	---------------

V. kép: „Egy halott, aki int”.

Andrássy Istv. Julianna	Sármal Székely	Pelargus	Raskó
-------------------------	----------------	----------	-------

VI. kép: „A várt jutalom”.

Pálffy János Julianna Löffelholts	Bessenyei Székely Bárony	Kristinka Fabrizius Korponai	Sugár Szabó Furedi
-----------------------------------	--------------------------	------------------------------	--------------------

VII. kép: „Aki a hóhárral is dacolt”.

Pálffy János Julianna	Bessenyei Székely	Pelargus	Raskó
-----------------------	-------------------	----------	-------

Műsor:

Vasárnap d. u. A Menyecskék. Este: A löcsei fehérasszony.

Vigszínház.

11/8 órákon.

Diák élet. (All-Heidelberg)

Színmű 5 felvonásban. Írta: Meyer-Förster Vilmos. Fordította: Márton Miksa. A dalszöveket írta: Heltai Jenő.

Károly Henr. Haugh	Tassy Balassa	Engelbrecht Kallermann	Győző Szerényi
Er. Passarge	Kazaliczky	Wedell	Tapolcsa
Er. Metzinger	Bárdi	Meinhold	Levay
Er. Breitenberg	Gyarmati	Rüder	Vendrey
Dr. Jüttner	Góth	Rüderné	Rónaszéki
Lutz	Hegedüs	Dorjáné	Nikó
Er. Asterberg	Ódry	Katicza	Harmat
Eliz. Károly	Fenyvesi		

Műsor:

Vasárnap d. u.: Végre egyedül. Este: Diák élet.

Uránia.

11/8 órákon.

Magyar Tudományos Színház.

A szultán birodalma

FŐVÁROSI ORFEUM

VI., Nagymező-utca 17. WALDMANN IMRE igazgató.

NAKIRI

nagy japán kiállításos operette 3 képből, LINCKE PAL-tól

Nagy ballett HOLOZER J.-tól. Továbbá

12 nagyszerű új attrakció.

A télikerben reggeltől 5 óráig VÖRÖS ELEK színgy. zenekara hangverseny.

IMPERIAL MULATÓ.

Váczi-körút 48. szám.

SCHWARZ MANÓ tulajdonos.

Ma és mindennap este 8 órákor nagy variété előadás.

Naponta két kitűnő bohózat

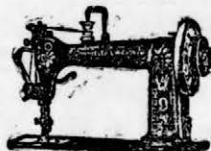
!! Aalbach jön !!

Pénztárnyitás este 7 órákor.

A Kalap-király

Ellenért specialista 3., 4., 5. koronás férfi és női elsőrangú kalap-különlégekben. BUDAPEST, VI., Eskü-ut 6, Klótid-palota.

A divatos műhímzéshez

néklözhetetlen a legújabb szerkesztésű kékajás amerikai WHEELER és WILSON 9-os varrógéppel, melyen a tü- és gobelinhímzések kivül a legszebb atórt és azaz-munkák végezhetők. Varrása a legszebb és legjobb, járása a legkönnyebb és leggyorsabb. Képviselet minden nagyobb vidéki városban. Ahol nincsen, kérem hoztam fordulni.

HERBSTER KÁROLY Budapest, VII. ker., Károly-körút 9. sz.

A Wheeler és Wilson Mfg. & Co. New-York cs. és kir. udvari szállítóik magyarországi vezérképviseleté. Állandó nagy raktár hársánykötő-gépekben, valamint különleges és iparos gépekben.

Képes nagy árjegyzéknek kívánatra ingyen és bérmentve.

! Nagy meglepetés!

Sóna az életben többé ez alkalom.

500 darab tárgy 1 forint 95 kr.

egy gyönyörű aranyozott óra, pontozó. 3 évi jótállással és hozzá való lánccsal. Divatos férfi selyem nyakkendő, 3 db. ff. zsebkendő, egy remek fénygűrű kontánzomb, 1 remek bőrtáska, 1 remek zsebtűkr., 1 pár kiegészítő, 3 milliom, 30% doboz arany patenteszt, 1 prima nickel íróeszköz, 1 csinos képalbum 25 képpel a világ szepel, 1 francia párisi női mellű (modonság), 1 pár fillibetű, Szilignómentál, 2 tréfa tárgy, nagyszerű óra és fiatalokra, 20 érdekes lezelezlap, és még a hátralévő műhelyben 400 különböző tárgyat Mindezek az orával együtt, mely maga az összeg, megéri csak 1 lit 95 kr. Szétküldés utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldés ellenében. „Wiener” Central-Versandhaus Wachtel & Co. Erakán Nr. 73. N. B. Meg nem felelőkről a pénz visszaküldetik.

Még csak e hó végeig!

2000 vég különböző női ruhakelme u. m. homespun, zibelin, loden, kamgaru, seviott, női posztó, fekete és creme kelmek méterje 29 krtól 5 firtig.

5000 vég másórán méterje 16 krtól 50 krig.

Weiner Mátvás női divat-áruház

Budapest, Andrassy-ut 3.

Minták a vidékre ingyen és bérmentve.

Ez iránti megkereséseknél kérem a kívánt szöveftaj megnevezését.

Pöstyéni kúra otthon

(házi orvosi kezelésben)

csúsz, köszvény, ischias, exsudatumoknál ajánljuk a pöstyéni iszapot, mely házi kezelésben is felülmul minden gyógyszer. — Prospektust küld teli és házi kúráról a fürdőigazgatóság.

Divat mellény

legújabb mintákban frt 3.— és feljebb.

Csakis Budapest legnagyobb férfi-, fiu- és gyermekruha-áruházában

KOCH Testvéreknél Károly-körút 26.

Fióküzlet: DEBRECZEN.

BUTOROK

minden stílusban a leggyorsabbtól a legdiszesebb kivitelig, csakis jó minőségben áremelés nélkül kaphatók a legszolidabb árakon, a régi jó hírnevű

SÁRKÁNY J. butoriparosnál

ezelőtt Sárkány és Schütz

Budapest, Erzsébet-körút 26. (Zion-épület)

Elszakíthatatlan kék munkásöltönyök

Szedő, boncképzények és iroda-kabátok kaphatók Gutmann J. és Társánál, VII., Kerepesi-ut 10. Minták kívánatra ingyen és bérmentve.

Hirdetések felvételnek e lap kiadóhivatalában

KÉZIMUNKA

képes árjegyzékem 270 oldalon, 2600 részletesen körülírt rajzban sorolja fel a női kézimunka összes anyagait és teljes utbizgaitást nyújt azon nőknek, akik megrendelőüket személyesen nem szokták. Kívánatra ingyen és bérmentve küldöm

Bérczi D. Sándor kézimunka nagyiparos Budapest, Király-utca 4.

VICTORIA elsőrendű kézi hímzőgép 6 koronán.

„KOH-I-NOOR” legjobb minőségű „géphímző-selyem”, orója 16 filer

DAYS-TU, színymanunka készítéséhez alkalmas készlet, használati utasítással K. 50.

VÁSÁROLJON OSZTÁLYSORSJEGYET HECHT BANKHÁZNÁL

FERENCZIEK TERE 6. FIOK ERZSÉBETKÖRÚT 32

Benkő Nándor bankháza

ajánlja

az első osztályhoz a következő szerencse számokat:

26773   43619   56114   26780   56121   26786   89263

1/1   1/2   1/4   1/8
12 kor.   6 kor.   3 kor.   1.50 K.

Benkő Nándor bankháza Budapest,

Andrássy-ut 79. szám.

GRAMMOPHON

Játek közben is használniható
hangverseny membránal kiváló gramfóval ellátva, 28x28x16 cm. nagyságu szekrényben, 43-ra, rez. tárcsával.
10 legjobb felvételi személyesen is választható jáéklemmel
140 korona fizethető 7 koronás havi részletekben.

AUFRECHT és GOLDSCHMIED — hangszer-üzletében — BUDAPEST, VI. Lótvész-u. 32. Dus választék: önműködő és for. átható mechanikai hangszerekben a világhírű „Excelsior” gyártmányú phonographokban stb. — Ezeket árjegyzéket kérem.

Agulár Ignác

Budapest, VII., Kerepesi-ut 30/a sz.

c. Rókus-kórház templomával szemben.

Magyarország legnagyobb saját készítésű cipő-gyára.

Feltalálja a világhírű **GUZI-kenőcsnek**, mely az egyedül, ami a bőr repedését megóvja. Minden évem egy pár elegáns cipő-számát kap ingyen. — Feltűntet keletnek kitűnő gazdasz eszím, melyek habhálóval teljesen vémeztetettek, miután elküldés előtt 24 órai vizpróbat állanak ki. — Minden csizmáért 2 évi jótállást vállalok.

- Munkéscipő virsből egy darabból, erős ..... frt 2.50
- Strapa-cipő erős virsből, fűzős ..... frt 3.—
- Elegáns gavalier vix vagy zerge, fűzős ..... frt 4.50
- Feltűntet elegáns box fűzőscipő ..... frt 4.50
- Női erős borjúbőr csugscipő ..... frt 2.50
- Női elegáns zerge bőr fűzős vagy csugos ..... frt 3.—
- Elegáns box női fűzős vagy csugos ..... frt 4.—
- Elegáns női oroszokki fűzős- vagy csugscipő ..... frt 3.50

Gazdasz-cizma, valódi bagariaből, egy darabból, habhálóval vízmentesítve, jótállás mellett, erős dupla-talppal ..... frt 7.50

Borjúbőr nyeltes eszima, finomabb kivitelben, vízmentes előálló erős talppal, elegáns ..... frt 5.50

Gyermek-cizmák erős virsből, széges dupla talppal, lák. v. bőrzárral, saját készítmény, 3 évtől 7 évig frt 2.20, 8 évtől 10 évig frt 2.50, 11 évtől 13 évig ..... frt 3.50

Mindenki, ki címét valam kőzi, egy legény Guzi-kenőcsöt és több száz fényképpel ellátott árjegyzékem küldöm ingyen és bérmentve. Nem megfelelő kiscserélek vagy a pénz visszacsomd. Postaköltség csupán 30 krajcár. Legjobbabb mérték, ha tartalmazza egy papírra állva a lábálp körvonalát lerajzoljuk és csizmánál a vádít lemerjük.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerfelett gazdag tapasztalatai alapján, melyeket a kórház hngyszervi és bujakóros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

Dr. FABINYI

specialista nemi bajokban emertált kórházi orvos

gyökereesen és rövid idő alatt gyógyít a rondes foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű titkos betegséget

(hngyesofolyást, sebeket, syphilit és önfertőzős-ből tamadt idegbajokat).

Meglepő az eredmény **FÉRFIUI GYEN-GESEGNEL (IMPOTENTIA)** még öre-gabb egyéneknek is.

Biztos siker folytán honorárium utólag is fizet-hető.

— Levélre díjmentes válasz; kívántra gyógyszerok. — Rendelés délutól 9—3-ig, este 6—8-ig.

Budapesten, Erzsébet-körtut 12. szám. Félémelet; bejárat a lépcsőnél. — Külön váróterem.

Kávé közvetl. behozat. Legjobb, józú áru-rt kezeskedetlek. Bérmentve elvannolva utánvét külf. 4/.

Santos, kiválócsott — frt 5.35
Salvador, zold — frt 5.95
Arany Java, világos — frt 6.50
Grönnykava, legfin. — frt 6.82
Cuba, k. való finom — frt 6.75
Ceylon, kékeszöld — frt 7.10
Portorico, nagyzemű frt 7.50
Cuba-gyöngy legfin. frt 7.70

Kimerítő árjegyzék ingyen.

Giovanini és Társa
Fiume postaf. k 133. A. 1.

A helybeli és vidéki tisztelt batorvászárúkat egyvelembé! Nagy alkalom **butor-eladás** a leggyezertibbül a legfinomabbig. Hálózozás, v. hóhér-, szantón-és urizoba-berepedezések, angol bogarnatárak; ugyanítt használt butorok újjal álcserelődnek. Középszeg- vagy köznyelmes fizetési feltételek mellett.

IV., Szervita-tér 3., k. em. és Erzsébet-körtut 23. sz.

Fővárosi Bank
szerezett intelligens egyéneket bármely szakmából, kiknek állomá és fizetése-ges keresetét nyujt, sorzjegyek eladásával. Kis szorziom mellett naponta igen könnyen 10—30 korona jövedelem szelhet el tőle és kockázat nélkül. Ajánlatok Budapest, főpostanok 237. lételező.

Biztos nagy jövedelem!
kinálkozik intelligens uraknak, kik az „Erzsébet-szanatorium” sorsjegyek terjesztésével foglalkozni hajlandók. — Bővebbet: **Mercúrbank** és váltó-bizlet r.-t. Budapest. **IV., Váci-utca 37.**

— Sürgöny és levélim: —
SZESZGYÁR Kecskemét

ELSŐ ALFÖLDI COGNAC-GYÁR RÉSZVÉNY-TÁRS.
KECSKEMÉTEN. — AJÁNlja: **BARACK-SZESZ BARACK-CRÉME BARACK-COGNAC**

különlegességeit. Rendkívül finom zamatos italmenűek. Részletes árjegyzék és „Barack Híradó” kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Vezérképviselő BUDAPEST részére: **SZÉKELY A. ÖDÖN, IX., Soroksári-utca 16. szám.**

Kapható Budapesten: Német Manó, Szövetség-u. 23. Gyarmathy G., IV., Calvin-tér 7. Vogel Gyula, VI., Andrássy-ut 29, és vidéken minden előkelő fűszer-és csemege-üzletben.

111VBESZÉLO 44-54

BOGDÁNY S.
FŐVÁROSI SORSJEGY IRODÁJÁBAN
BUDAPEST, V. ALKOTMÁNY-UTCA 25.
1904. OKT. 24. 200.000 KOR. NYERTEK.

KORÁBBI SORSJÁTÉKOKBAN:

2szer 602.000 Kor. jut nyeremény,
1 " 400.000 " Főnyeremény,
2 " 200.000 " " "
3 " 100.000 " " "

AZ ALACSONY SZÁMOK 1—300 ig csak nálunk kaphatók

1/8 K. 150   1/4 K. 3.
1/2 K. 6   1/2 K. 12

XV. SORSJÁTÉK KEZDETE: NOVEMBER 24-25

